

CVETJE

z verlov

sv.

Frančiška

Časopis

za

naše verno ljudstvo

zlasti za ude

III. reda sv. Frančiška.

S privoljenjem cerkvenih in redovnih oblasti
izdaja

franciškanska provincija sv. Križa.

XXXVII. tečaj.

I. zvezek.

V Ljubljani, 1920.

[Ant. Slatnarjeva tiskarna v Kamniku.

Izhaja vsakega prvega v mesecu. Stane za četrť leta 3 K, za pol leta
6 K, za celo 12 K.

Naslov za naročila: »Cvetje«, frančiškanski samostan v Ljubljani.

Vsebina 1. zvezka:

	Stran		Stran
Sedemstoletnica frančišk. misljonov	1	Kažipot k popolnosti	23
Za oblet. smrti p. Stanislava Škrabca	3	Dopisi	25
O pobožnem življenju	11	Razgled po serafinskem svetu	30
»Kraljestvo božje je znotraj v vas«	14	Priporočilo v molitev	31
Poduk za novince	15	Zahvala za vslišano molitev	32

Princip entropije i opstanak Božji. Napisao o. Bernardo Brixy, profesor matematike i fizike na franj. liceju u Varaždinu. Tisak i naklada Hrvatske tiskare F. P. Mostar 1919. Cijena 6 K. V prvem zvezku lanskoga Cvetja (str. 29) smo naznanili, da so frančiškani v Mostaru začeli izdajati „Sodobna vprašanja“ t. j. znanstvene knjige, ki v poljudni besedi, v hrvaškem (objavljene so tudi razprave v slovenskem) jeziku, razpravljajo razna verska, modroslovna, prirodoslovna, zgodovinska, socialna vprašanja sedanjim časom in potrebam primerno. Prvi zvezek piše o „razumu in veri“, drugi o „neumljivosti človeške duše“, tretji in četrti skupaj o „entropiji in bivanju Boga“. Nam razprava v tej slednji knjižici ugaja radi poljudne in jasne besede, jedrnate vsebine in mirnega, spravljivega značaja. Zelo toplo jo priporočamo vsem, ki razumejo hrvaški jezik in so obiskovali kake srednje šole, ter so jim nejasna vprašanja o svetu in o Bogu. Pa tudi manj olikanim bo knjižica razumljiva, ker je pisana zelo jasno, obsega veliko zgledov v pojasnilo. Dobromisleče bo v veri utrdila, dvojljive bo postavila na trdna tla, nasprotnike bo pa prepričala, ali jim vsaj povedala, da je laž na njihovi strani, ne pa na strani sv. cerkve. Naročiti morete te knjižice v Hrvatski tiskarni F. P. Mostar; postreže vam pa najberže ž njimi tudi Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Pregled tretjerednih vaj leta 1920, za mesec januar.

Ime skupščine	Mesečni shod dne ob uri	Poduk za nov. dne ob uri	Odborna seja dne ob uri	Sprejem, obljube, duhovne vaje itd. dne ob uri
Ljubljana	6. 1/2 5. pop. skupni 7. 5. zj. za zadrž. 18. 1/2 3. pop. za vn.	25. 4. pop.	18. 4. pop. ž.	16. 5. in 6. skupno sv. obhajilo v misijonske namene. 6. 1/2 10. sv. maša za ude fr. misij. dr.
Novomesto	11. 4. pop. mesto 1/4 11 dop. okol.			
Kamnik	25. 1/2 4. pop.	25. p. shodu		
Nazaret	4. 1/2 8. zjutraj			
Brežice	25. 2. pop.			
Maribor	6. 1/2 3. pop.			
Celje	4. 1. pop.			4. p. shodu darov., sprejem, obljube. 26. – 28. duhovne vaje.
Sv. Trojica	1. 4. pop.			1. papežev blagoslov.
Škofja Loka	11. 4. pop.		11. 1/2 3. pop.	11. p. shodu darov., sprejem, obljube.
Krško	18. 1. pop.			18. 12 – 1. molitve in petje.
Brezje	18. 1/2 3. dop.			
Vič	1. po litanijah	1. p. shodu	1. pred sh.	
Nova Štifta	25. 2. pop.	25. p. shodu		25. 1. pop. molitvena ura.

Op.: V Mariboru bodo duh. vaje 7–11. marca. Začetek 7. ob 3. uri pop.
V Ljubljani to leto ne bo duhovnih vaj, ker se bo obhajal sv. misijon.

Splošne pobožnosti: Ta mesec posvetite ali presl. Imenu Jezusovemu ali sv. Družini. Molite in darujte sv. obhajila za misijone frančiškanskih redov in njih dobrotnike.

Sedemstoletnica frančiškanskih misijonov.

Na praznik sv. Janeza Krstnika leta 1219. se je odpeljal Frančišek Asiški z enajsterimi brati iz Ankone proti Sv. Deželi. Koncem julija so dospeli v Aker (Acre), kjer je Frančišek pustil deset bratov, z bratom Iluminatom je pa odšel v Egiptet oznanjevat sv. vero. Šel je pred egiptovskega sultana Meledina, ki je imel tedaj svoje šotorišče blizu mesta Damijate, katero so oblegali in 5. listopada zavzeli krščanski križaniki. Frančišek je brez strahu oznanjeval Kristusa in njegov nauk, pa sultana ni pridobil za krščansko vero, pač pa ga je sè svojo ponižnostjo in odločnostjo storil toliko naklonjenega, da je hotel Frančiška in njegovega tovariša bogato obdariti sè zlatom, srebrom, svilnato obleko in dragocenimi darovi. Frančišek ni ničesar sprejel razen nekaj jedi, da je mogel dalje popotovati. Šel je v Sveto Deželo in je prišel v Antiohijo v Siriji, kjer je več benediktinskih samostanov prestopilo v njegov red, tako da je bila tam v malo letih cvetoča frančiškanska okrajina.

Od tega časa dalje frančiškani niso več zapustili Svete Dežele, tudi takrat ne, ko so odšli zadnji križaniki in je zginilo zadnje krščansko kraljestvo. Ostali so tam kot varuhi božjega groba, kot branitelji in zaščitniki vernih romarjev.

Pobožni neapolitanski kralj Robert, brat sv. Ludovika Tuluškega, škofa iz frančiškanskega reda, je dal frančiškanom v Sveti Deželi cenakulum (dvorano, kjer je Jezus ustanovil presveto Rešnje Telo) in dve kapeli na Sijonu. Neka gospa jim je kupila večji prostor, na katerem so postavili samostan. Iz Jeruzalema so prodirali polagoma in mirno tudi v druga svetišča, da so smeli v njih obhajati božjo službo.

Te postavno pridobljene pravice so jim nasprotniki pogosto skušali vzeti. Okoli 5000 frančiškanov je prešlo križ v bojih za te pravice. Da smejo katoličani še dandanes skorej v vseh svetiščih obhajati božjo službo, da so dandanes tudi po vojski sveti kraji ostali v rokah katoličanov, da živijo katoličani v Sveti Deželi, vse to je delo in trud sinov sv. Frančiška, ki so svete kraje sedemsto let junaško branili, pogosto sè smrtjo.

Zato so pa tudi sv. oče papež pri sklepanju miru po svojem poslancu v Parizu uspešno branili in odločno povdarjali pravice, ki si jih je ta red pridobil v Palestini. Poslali so pokrovitelja frančiškanskega reda gospoda kardinala Džustini (Giustini) v Palestino, naj vodi kot zastopnik papeža sedemstoletne slovesnosti, ki so se letos obhajale v Sveti Deželi. Imel je v cerkvi božjega groba papeško slovesno sv. mašo, v Getzemani je postavil vogelni kamen za novo baziliko, 15. novembra je pa blagoslovil v Kajiri v Egiptu spominik, ki so ga postavili sv. Frančišku na čast, ker se je pred 700 leti tamkaj ustavil.

Sedemsto let misijonskega dela je dolga doba, je doba mnogega truda, težavnega napora, posebno ker so frančiškani misijonarili v vseh znanih delih sveta. Na tisoče jih je darovalo v misijonih svoje življenje. Že naslednje leto po Frančiškovem odhodu v domovino jih je v Maroku pet umrlo za sv. vero, t. j. 16. prosinca leta 1220. Imena teh so: Berard, Peter, Oton, Adjut in Akurzij. Maroški kralj jim je sam sè svojo sabljo presekao glave po sredi čela. In naslednje leto 1221. jih je zopet sedem darovalo življenje za krščansko resnico: Danijel, Samuel, Donul, Leon, Hugolin, Nikolaj, Angel. Sv. Frančišek se je veselil, da šteje njegov red že dvanajst svetih misijonarjev. Sv. cerkev jih časti za svetnike, prve dne 16. januarja, druge 13. oktobra. Nadaljnih marternikov našega reda ne omenjam, ker niso v zvezi sè sedemstoletnico, imenovani so ji pa v neposredni bližini.

V Sveti Deželi so obhajali sedemstoletnico, v Egiptu so sv. Frančišku postavili spominik, ki bo oznanjeval še potomcem slovesnosti, ki so jih obhajali, sv. oče so poslali na oba kraja svojega zastopnika, da spomin sedemstoletnice očitno povzdignejo.

Kaj pa mi? Sedemstoletnico začetka naših misijonov bomo najlepše obhajali, če vsak tretjerednik po svojih močeh razširja Frančiškansko misijonsko družbo in vsaj enega uda za njo pridobi.

Po nekaterih skupščinah v mestih in po deželi so že mnogo za Frančiškansko misijonsko družbo storili, v družih se pa še niso zgenili. Zdržite se! Naši sobratje in sestre so že v obilnem številu darovali v misijonih svojo kri in življenje. Sv. Frančišek se je tega veselil. Ali se more veseliti nas, če za njegove misijone nič ne storimo? Mnogi tretjeredniki širijo Frančiškansko misijonsko družbo in se izpostavljajo marsikateri neprijetnosti — zakaj ne bi za njo delali tudi drugi? Zakaj ne bi delali vsi? Da! Sveta naloga vseh duhovnih sinov in hčera sv. Frančiška je, da delajo vsi za dober uspeh naših misijonov, bodisi da so v prvem ali drugem redu, bodisi da so v tretjem.

Za sedemstoletnico naših misijonov vsi Frančiškovi otroci na delo! Pridigarje, katehete, župne upravitelje in spovednike, vse, prav vse vabi oče Frančišek na misijonsko delo. In če kateri ud družega ali tretjega reda ne more ničesar prispevati za naše misijone, — ali ste v ta namen že kaj molili? Če niste, začnite takoj. Tudi goreča molitev pospešuje misijonsko delo.

Voditelji tretjega reda na deželi, skušajte za sedemstoletnico povsod na deželi mej tretjeredniki vpeljati Frančiškansko misijonsko družbo.

Za obletnico smrti p. Stanislava Škrabca.

ater Stanislav je bil tudi zgleden redovnik.

Ko je dovršil v Ljubljani osem gimnazijskih razredov in je z dobrim uspehom napravil zrelostne izpite — iz slovenščine ima v zrelostnem spričevalu red: „odlično, obsežno slovstveno znanje, spreten slog“ — takrat devetnajstletni abiturijent Anton Škrabec ni še le premišljeval, kam naj se obrne, kakšen stan naj si izbere. Blago in pobožno, tihoto in samoto ljubeče srce ga je vleklo v redovno življenje. Že pred končano osmo šolo je sklenil stopiti v frančiškanski red. Pokojni p. Angelik Hribar, blaga, rahločutna duša, ki je z njim stanoval v isti hiši in je šel skupaj s p. Stanislavom prosit za sprejem v red, je pripovedoval, da je šel p. Stanislav z lepim zrelostnim spričevalom nekako boječe in v resnem strahu, da bi bila prošnja odbita, k tedanjemu frančiškanskemu patru provincijalu. Vsi, ki so ga poznali, so dobro vedeli, da ga bo p. provincijal takoj sprejel, le ponižni abiturijent se je bal, da ne bo za sposobnega spoznan in je že premišljeval in se s p. Angelikom posvetoval, kam naj se bi obrnil, če bo njegova prošnja pri frančiškanih zavrnjena.

Njegov strah je bil seveda brez podlage; po tedanjih provincijalnih predpisih ga je posebna komisija za sposobnega priznala 5. avgusta 1863. leta, dvajset dni na to (26. avgusta) je dobil Anton Škrabec na Trsatu frančiškansko redovno obleko in novo redovno ime Stanislav. S tem dnem je nastopil leto poskušnje ali novicijat, ki ga je zaključil z neslovesno redovno obljubo 30. avgusta leta 1864.

Nato je bil poslan v domače bogoslovje na Kostanjevico ali „na kapelo“ v Gorici. Koncem drugega letnika je napravil slovesne redovne obljube 30. avgusta 1866. leta. Zadnja letnika bogoslovja je dovršil v ljubljanskem škofijskem semenišču. V mašnika je bil posvečen 3. avgusta 1867. leta po dovršenem tretjem letu bogoslovja. Novo mašo je zapel v frančiškanski samostanski cerkvi v Ljubljani na Veliki šmaren 1867. leta.

Po končanem bogoslovju v letu 1868. je bil nastavljen za gimnazijskega nadomestnega učitelja na novomeško redovno gimnazijo. Leta 1870. je šel na vseučilišče v Gradec, kjer je ostal tri leta. Na to se je preselil leta 1873. na domačo gimnazijo v Gorico, kjer je ostal za lektorja ali profesorja do pozne starosti. Vojska z Lahi ga je pregnala v Ljubljano, kjer je v mali celici nadaljeval svoje jezikoslovne študije, urejeval in dopolnjeval spise, ki jih izdaja Leonova družba ko „Izbrane spise“ p. St. Škrabca. Zadnji njegov spis „V sporazumljenje“ je bil natisnjen v „Času“. Jednat je in dobro prevdaren, pa pisan tako mirno in otožno, da razodeva potrnost in skrito bolezen. Uredništvo „Cvetja“, ki je je p. Stanislav začel izdajati leta 1880. pod imenom urednika p. Evstahija Ozimek in je je sam urejeval in mnogo tudi sam pisal 36 let, to ljubljeno dete je po svojem begu iz Gorice izročil mlajšim močem. Koliko je s tem časopisom storil za pobožnost in posebej za tretji red mej Slovenci, koliko za čistost in lepoto slovenščine, to more

razumeti le tisti, ki je Cvetje pridno prebiral in je poznal tretji red, preden je Cvetje začelo izhajati in ga pozna sedaj. V zgodovini tretjega reda na Slovenskem gre p. Stanislavu odlično mesto za vselej.

Na spomlad leta 1917. se je p. Stanislav vsled dolgotrajnega sedenja v hladni celici pri oknu v noge močno prehladil. Dvakrat je šel v bolnišnico za več tednov iskat pomoči in olajšanja, pa obakrat brez izdatnega uspeha. Spoznal je in odkrito priznal, da ljube Gorice in kostanjeviškega samostana ne bo več videl in je brez strahu izrazil prepričanje, da dolgo ne bo mogel živeti na tem svetu. Štirinajst dni pred smrtjo je iz lastnega nagiba prosil, ne da bi ga kedo na to opozoril, za sv. poslednje olje. Vstajal je takrat še za nekaj ur čez dan, pa čutil se je slabega. Ko mu je predstojnik naročil, naj brevirja nikar več ne opravlja, ker ga preveč utruja, so mu stopile solze v oči, pa slušal je kakor vselej, tako tudi v tem in je nadalje mesto brevirja molil sv. rožni venec, dokler ga je 6. oktobra 1918. leta na rožnivenško nedeljo malo pred deveto uro zvečer smrt preselila v večnost.

Že čez dan si je dal obleči habit; ko je videl, da se mu bliža konec, se je vsedel na rob postelje in je naslonjen na blazine zdihnil svojo blago dušo. Brat Rizerij Gorkič mu je zatisnil oči, mej boleznijo mu je pa stregel zelo skrbno klerik Fr. Jožef Aljančič.

V redu je živel 55 let, 1 mesec in 20 dni. V prejšnjih letih je bil izbran za definitorja in kustosa provincije, goriški nadškof so mu podelili naslov konzistorijalnega svetovavca in ga imenovali za ocenjevalca knjig in spisov v svoji nadškofiji, Bog mu je pa dal učakati čast staroste v provinciji; družih ljudskih odlikovanj ni imel.

Pokopan je bil pri sv. Križu v Ljubljani 8. oktobra popoldne brez govorov, vencev, zastav in petja; tretjeredniki so bili pri pogrebu v zelo obilnem številu in so celo pot glasno molili sv. rožni venec. Vdeležili so se pogreba tudi nekateri odlični meščani, več duhovnikov, profesorjev, pa dva zastopnika bližnjih samostanov, par njegovih učencev z novomeške gimnazije, voditelj tretjega reda iz Ljubljane, dva mlajša patra ljubljanskega samostana, bratje kleriki in lajiki. Pokopal ga je tretjerednik g. stolni dekan Matija Kolar. Preprost pa dostojen pogreb! Da, pogreb je bil prav po mislih modrega moža očeta Stanislava. Goreča molitev, odkritosrčni prijatelji, brez vsake človeške nečimrnosti.

Od pogreba grede smo se pogovarjali o p. Stanislavu. Splošna sodba se je glasila: Dober redovnik, zgleden duhovnik, velik mož, delaven domoljub, globok učenjak je bil p. Stanislav. In sedaj, ko to pišem in vedno bolj čutim, kaj smo s p. Stanislavom zgubili in kakšen je bil, si mislim, da ne bom rekel preveč, če pravim: svetnik je bil.

Če hočemo življenje frančiškana pravično presoditi, ga je treba pogledati, kakšen je bil v izpolnjevanju redovnih obljub: uboštva, čistosti, pokorščine in redovnega vodila, kako se je vadal v zatajevanju, v bratovski ljubezni, potrpežljivosti, ponižnosti in družih čednostih, ter kako je izvrševal druge naložene mu stanovske dolžnosti.

Uboštvo je bilo p. Stanislavu vedno zvest tovariš v celem redovnem življenju. Po zimi si ga videl v malo boljšem habitu, ker še ni bil tako obnošen in zato bolj gorak, na nogah nogavice in sandale; po leti od velikenoči, ali od majnika dalje do pozne jeseni je pa hodil v ponošenem, tu in tam zašitem habitu, v sandalih vedno bos. Postelja mu je bila preprosta koruzna slamnica, stlačena in trda ko hrastova deska. Postiljal jo je vedno sam in tudi sam je celico pometal. V celici, iz katere se je skozi okno videlo na vrt, je imel razen postelje preprosto staro pisalno mizo, tri stole, umivalnik, klečavnik, ob steni veliko omaro za knjige in par starih podob sè sv. razpelom nad klečavnikom. To je bila vsa oprava njegove celice. Ure ni imel, družih stvari tudi ne, razen nekaterih cvetlic na oknu in malega kukala, s katerim je včasih skozi okno pogledal na uro v zvoniku, kamer s prostim očesom radi slabega pogleda ni videl. Njegovo stanovanje je bilo preprosta, pobeljena celica z najpotrebnišo zelo preprosto opravo. Več njegovo uboštvo ljubeče serce ni hotelo imeti, tudi če bi mu bili predstojniki še tako radi dali in s čim boljšim postregli.

Ko so p. Stanislava pred leti izvolili v provincijalno predstojništvo, bi bil moral takoj oditi v Ljubljano na provincijalni kapitelj. Vreme je bilo deževno, zato niso zadostovali sandali, ampak bi bil moral vzeti črevlje; pa teh ni imel in dežnika tudi ne. Dotedaj teh reči ni potreboval, nepotrebnih stvari pa ni maral.

Pisal je veliko, saj je bil urednik „Cvetja“ 36 let. Taka služba nalaga dosti pisanja. Pa tudi pri tem se je držal svetega uboštva. Porabil je za pisanje vsak najmanjši košček papirja, razne ovitke, še celo porabljene spovedne listke. Lepo število teh je mej njegovimi papirji, na vsakem je napisan kak izrek Trubarjev, Dalmatinov ali opazke iz časopisov in knjig; na večjih kosih so cele kratke razprave, ki jih je prepisal in dal natisniti na platnice Cvetja.

V jedi in pijači ni bil zbirčen in zadovoljen je bil z najpriprostišo hrano in obleko. Zato pa tudi v tem oziru ni nikedar tožil. Žgane pijače sploh ni pil, tudi piva ne, le vina je pri obedu in večerji vzel nekoliko, navadno niti pol kozarca.

Ne da bi najmanjše grešili proti resnici, lahko naravnost trdimo, da p. Stanislav ni imel nobene reči razen knjig, ki jih pa ni imel za svoje, ampak le v porabo. Nazadnje so mu še te ljubljenske zasule laške granate. Prav žal mu je bilo za nje, pa tudi te je daroval Bogu in je pisal iz Ljubljane na dopisnici nekemu sorojaku: „naj bo ta izguba knjig in spisov za pokoro za moje grehe“.

Pri vsem svojem velikem uboštvu je bil p. Stanislav vedno vesel in vedrega lica. Žalost se ga je lotila pri begu iz Gorice, potrla ga je za hip izguba dragocenih knjig, več ni imel upanja, da bi se še kedaj mogel vrniti na ljubo mu Kostanjevico, pa vsi ti udarci vojske ga niso strli, ker jih je sprejemal in nosil z največjo udanostjo in je ni bilo stvari na zemlji, na katero bi bilo njegovo srce tako navezano, da ga ne bi mogla od

nje odtrgati ljubezen do Boga. P. Stanislav je bil vreden sin ubožnega Frančiška in do smrti stanovitno zvest sveti obljubi ubožstva.

Z ozirom na obljubo čistosti bi bilo pri p. Stanislavu najbolje molčati, kakor molči sv. pismo o Jezusu glede te čednosti.

Ko je v osmem razredu profesor izpraševal posamezne dijake, kateri stan si je kedo izbral, je Anton Škrabec naravnost povedal vpričo cele šole, da namerava vstopiti v frančiškanski red. Nihče se tej izjavi ni čudil, ker so vsi poznali njegovo neomadeževano in čisto življenje. Živahen je bil in ni zatajil pristne ribniške šegave narave, a razbrzdani ni bil nikedar. V redu se je vedno strogo držal vseh predpisov. Ko je šel delat v Gradec izpite za profesorsko službo, mu je napisal tedanji provincijal v npravstveno spričevalo besede: „P. Stanislav Škrabec dela v 7. in 8. gimnazijskem razredu z vneto gorečnostjo in najboljšim vspehom in zasluži ko redovni mašnik z ozirom na njegovo strogo moraljno (npravno) življenje vso pohvalo“ (8. jan. 1876). Ravnatelj novomeške gimnazije mu je zapisal v spričevalo, ki je je potreboval ravno tako za isti profesorski izpit, to-le: „Suplent je deloval celi čas z vneto gorečnostjo v popolno zadovoljnost ravnateljstva“. (24. maja 1874.)

Spominjam se, da je nekoč v pogovoru nekedo vpričo njega izustil nečeden izraz; p. Stanislav se zgane; obrne se proč in reče: „No, to pa ni lepo povedano“ in takoj na to zasuče pogovor v drugo smer.

V letu p. Stanislavove smrti je prišla neka gospa iz Gorice in prosi, če bi bilo mogoče pri njem opraviti sv. spoved, ker je v Gorici mnogo let le k njemu hodila. Povedal sem ji, da je bolan in že delj časa ne more v cerkvi niti maševati. Potem prosi gospa, naj mu izročim njen poklon. Ko pridem k njemu in povem naročeno, ter ime dotične gospe, se skloni po koncu na stolu, prijazno se nasmeje in pravi: „No, no, je že mogoče, da je hodila k meni, pa je osebno ne poznam; saj jih je menda več hodilo k meni, pa nobene na zunaj ne poznam, ker slabo vidim in ker zunaj spovednice nisem govoril ž njimi. Hvala lepa za pozdrav!“ Potem sva se pomenkovala o Gorici, ali bolje rečeno, jaz sem mu pripovedoval, on je pa poslušal. Iz vsega sem posnel, da najbrže v celi Gorici nobene ženske ni poznal in skorej gotovo bi na prste ene roke lahko naštel vse, ki so s p. Stanislavom zunaj spovednice kedaj osebno govorile, izvzemši najbližnje sorodnice, s katerimi je govoril, če so ga na zelo redke čase obiskale. Sam ni hodil domov, še manj pa v kako tujo hišo, bodisi v Gorici, bodisi kje drugje. Toda ne sklepajte iz tega, kakor da bi bil on ženske zaničeval; ravno nasprotno je res; malokedo jih je tako spoštoval, ko ravno p. Stanislav; priče so njegovi spisi.

Pa tudi mej domačimi sobraty ni gojil nobenega posebnega prijateljstva; do vseh je bil enak, vse je ljubil in spoštoval, sè vsemi je živel v najlepšem prijateljstvu in bratovski slogi celo svoje življenje. Sporekel se ni nikedar z nikomer, mržnja mu je bila neznana stvar. Sè vsakim in o vsakem je vselej spoštljivo govoril.

Živel je neomádeževano, čisto življenje vseh 75 let svojega zemeljskega potovanja. Odšel je s tega sveta deviško čist.

Ali naj hvalim njegovo pokorščino? Čemu hvaliti p. Stanislava? Kar sem in bom še o njem napisal, ne pišem, da bi njega hvalil, ampak da bi rešil najlepši vzor dobrega, svetega, popolnega meniha, pozabljenju. Sploh pa njegove pokorščine jaz hvaliti ne morem; to bi najlažje storili njegovi predstojniki. Vsi ti so ga pa popreje vsaki čas in ga tudi sedaj označujejo ko vedno in popolno pokornega redovnika.

Slišal sem od zanesljive strani, da so ga nasprotniki tožili pri goriškem nadškofu, češ da hoče odpraviti latinski jezik in da se upira določilom sv. cerkve. Ta je predobro poznal njega in nje, da bi bil nastopil proti njemu, ker je bil prepričan, da p. Stanislav postavno ravna; zato so ga tožili naravnost v Rim, češ da zahteva slovanski jezik za božjo službo. Toda tega on ni zahteval, ampak je le svetoval, naj dosežejo postavne oblasti s prošnjo na postavno oblast slovenski (živ jezik, ki se sedaj govori in piše) za bogoslužni jezik.* Kaj so v Rimu storili, ne vem. Slišal sem pa, da so p. Stanislava strogo posvarili. On je storjeno mu krivico molče trpel in ni o tem nikomer tožil; ostal je ponižen in pokoren sin sv. cerkve in se je tudi nadalje v svojem prepričanju skliceval na postavno oblast, kateri je bil vedno pripravljen skazovati vso pokorščino in jo je vedno skazoval z otroško udanostjo.

Ko je prestavil v slovenski jezik nekatere molitve n. pr. zdravamarijo, zdravakraljico, je z dokazi potrdil, da je to prava slovenska prestava, pri tem je pa kakor povsod in vedno povdarjal, naj se to besedilo vpelje le z odobrenjem postavne cerkvene oblasti; torej je zopet tu povdarjal pokorščino do sv. cerkve in postavne oblasti.

Pri neumornem delu in resnem naporu je zadel na mnoge, ki so mu nasprotovali, nikogar pa ni našel, ki bi bil ovrgel njegove dokaze in bi bil nasprotno izpričal. P. Stanislav je pri vsem iskal le resnico. To je vselej in neprestano iskal ter jo povsod odločno zagovarjal, pa naj bi mu bili vsi nasprotovali; bil je mnenja in tega prepričanja, da smo vsi dolžni pokorščino spoznati resnici. Če je spoznal, da se je v katerikoli stvari zmotil, je takoj zmoto preklical in resnico naravnost priznal. Resnici je daroval delo in posvetil življenje.

Kako zelo je bil pokoren svojim redovnim višjim, to bi nam najlažje oni povedali. Hišnega reda, lepih starih navad in vseh ukazov se je strogo držal: bil je vedno zraven na koru pri brevirju, pri premišljevanju, pri skupni sv. maši in družih vajah. Četudi je večkrat delal v svoji celici pozno v noč in čez polnoč, je bil vendar zjutraj ob štirih na koru. Če so mu odločili za sv. mašo to ali ono uro, se je ponižno uklonil; ako je bilo treba azistirati pri slovesni sv. maši, se ni prav nič branil, čeravno je radi slabega pogleda to službo težko opravljal; keder je bilo treba sv. maše zunaj samostana, je šel z veseljem. Naj je bil predstojnik mlad ali star, učen ali pre-

* Glej: Cvetje iz leta 1884. 12. zv. str. 357—366.

prost, vsakemu je skazoval dolžno spoštovanje in ga je slušal v vsem z največjo natančnostjo. P. Stanislav je bil vsem zgled pokornega redovnika.

Kar tiče redovno vodilo, je je izpolnjeval v vsem do pičice natančno, naj že gledamo na obleko, denar, na rabo stvari, na bratovsko ljubezen, ali na katero drugo zapoved ali prepoved, povsod in v vsem je bil slehernemu najlepši vzor.

Obleko je imel tako, kakeršno so mu dali. Prav nič ni bil zbircen; vzel je vsakeršno, naj je bila še tako ponošena, ali nova ali zašita, lepa ali obrabljena. Nečimernosti pač ni poznal. Ali recimo rajši, poznal jo je, pa ji ni hotel služiti. Tako preprosto se je nosil, da bi ga bili lahko imeli za zadnjega brata lajika.

Jedel je malo in je bil zadovoljen z najpriprostišo jedjo; posta se je držal zelo strogo; take dni je za večerjo jemal komaj toliko, da je jed pokusil. Bil je mnenja, da je težje le malo uživati, kakor pa popolno jedi, posebno pa pijače, se zdržati.

Denarja najbrže ni nikoli rabil. Če je moral potovati po železnici v Ljubljano na provincijalni kapitelj, ni šel nikoli sam, in je skrb za vožnji listek prepustil tovarišu; drugam pa ni hodil nikamer, razen v Gradec na vseučilišče, kjer je imel tudi tovariša in je denarne zadeve gotovo njemu izročil.

V ljubezni do sobratov je bil p. Stanislav pravi najlepši vzor. Ljubil je vse brez razločka, vse spoštoval. Vedno je bil ljubezniv, postrežljiv in prijazen do vseh, s katerimi je prišel v dotiko. Visokim gospodom se ni hlinil, do preprostih kmetov se je ponižal, zadnji samostanski hlapec je našel v njem prijatelja in zagovornika, do vsakega je bil odkrit, brez zvijače in hinavščine. Z ljubkim nasmehom na ustnicah je najbolj preprostega moža potrpežljivo poslušal in mu ljubeznivo odgovarjal. Bratom lajikom je bil pravi enakovredni sobrat, klerikom najboljši oče in učitelj, patrom najljubezniviši tovariš in svetovavec. Za god se je vsakega spomnil in mu je šel čestitat. Nad nikogar se ni povzdigoval, po častnih mestih ni hlepel, pač pa je živel najraje skrit v svoji celici. Če ga je kedo obiskal, ga je sprejel nepričakovano ljubeznivo, mu ponudil svoj sedež — na dveh drugih stolihi so navadno ležale razne knjige in spisi — sam se je pa vstopil blizu njega in stoje poslušal, kaj bo povedal. Sam je malo govoril, a kar je povedal, je bilo modro, premišljeno in v ljubezen oblečeno. Rad je postregel, kjer je mogel. Zato so ga pa vsi dobri ljubili in ga globoko spoštovali. Toliko tihega spoštovanja menda nihče v provinciji ni užival, kot p. Stanislav. Za najmanjšo uslugo se je vedno vsakemu prav ponižno in ljubeznivo zahvalil. Nikomer ni hotel biti nadležen. Ko smo mu šli skupno čestitat za sedemdesetletni rojstni dan, se je vsem z njemu lastno ljubeznivostjo presrčno zahvalil, potem je pa še pristavil: „Star sem že in starost ima svoje nadloge. Prosim vas, p. gvardijan, in vse sobrate, imejte potrpljenje z menoj“. Ko je pribežal v Ljubljano ves utrujen, je zopet prosil, naj imamo potrpljenje z njim.

Potrpljenje ž njim? Ž njim, ki ni bil nikedar nikomer v nadlego, pač pa gola prijaznost in postrežljivost! Ž njim, ki ni imel osebnega nasprotnika in ki ni niti znal, niti mogel koga razžaliti.

Oh, če bi imeli take mirne, tihe, ljubeznive značaje, kakor je bil p. Stanislav, bi že tu na zemlji uživali nebeški mir!

Nekako leto dni pred svojo smrtjo je zvedel, da mu je v gozdu brata ubilo pri sekanju dreves. Nikomer ni tožil, da ne bi bil komu nadležen. Tiho je nosil bolečino, da nismo niti opazili, da ima kaj na srcu. Prišel je k njemu p. Dominik, ki je ž njim brevir skupno opravljal. Opazil je, da ni vse po navadi. Vpraša ga po vzroku, p. Stanislav molči. Ker pa p. Dominik le sili vanj, se mož nasloni in pravi: „Brata mi je ubilo“, ter se razjoka kot malo dete.

Kako rad in z veseljem je vsakemu postregel! Vsem je bil dober in moder svetovavec, v ničemer se ni prenačil, kar je izrekel, je trdno držalo in je bilo vedno pravo, česar ni vedel, je povedal, da ne ve, pa je skušal dognati.

Bil je silno vstrajen. Nekedaj mu je šlo za neki izrek; vedel je, da ga je pred leti bral v neki knjigi iz knjižnice, pa se ni mogel spomniti ravno v kateri. Tri dni ga je iskal, preden ga je našel. Ko ga je dobil, ga je mirno prepisal in šel nadaljevati svoje delo.

V potrpežljivosti je bil p. Stanislav pravi junak. Da je učitelju treba mnogo zatajevanja in potrpežljivosti, to je slehernemu jasno. Šest let sem bil s p. Stanislavom v eni družini, štiri leta sem bil njegov učenec v šoli, pa ga nisem nikedar videl jeznega ali razburjenega; to je dovolj za dokaz, da je bil mož v potrpežljivosti zelo velik.

Sè svojimi jezikoslovnimi spisi, z raznimi razpravami v Cvetju, posebno pa v boju z abstinenti, je zadel na mnoge ovire in hude nasprotnike.

Napadali so ga profesorji, do živega mu niso prišli, p. Stanislav je cenil njihove pšice po njihovih dokazih; osebno ni nikoger sovražil. Ko so ga mnogi od teh, ki so mu nasprotovali na polju jezikoslovja, obiskali, je vsakega ljubeznivo sprejel in se pogovarjal ž njimi ko z najboljšimi prijatelji.

Glede Cvetja so mu nasprotni ljudje marsikaj krivično očitali. P. Stanislav jim je na to zapisal v Cvetje: „Da bi nas naši naročniki napadali po družih časopisih, to se nam nikakor ne zdi lepo in nam je koliker toliko bitko, da si ravno zato niti za trenotek ne pustimo jeze ali sovraštva v serce in nimamo namena, ako smo prisiljeni braniti in zagovarjati se, osebno razžaliti take naročnike, ker so nam osebno enako ljubi potlej kaker prej.“ (Cv. VI. 356.)

Abstinenti so p. Stanislava v svojem času napadali sè zelo krivičnim orožjem, celo z grdim in grešnim obrekovanjem. P. Stanislav se je v tem boju potegoval, kakor vedno, le za resnico in je mnogo trpel. Neki prijatelj mu je svetoval, naj pusti v tem boju presv. Rešnjo kri. On je pa odgovoril: „Kako in zakaj? Saj ravno to branim proti framasonom“. Na vse mnoge osebne napade, neresnične trditve, ni nikedar osebno žalil. On se je bojeval vedno le za načela in resnico in vselej le v mejah do-

stojnosti. Na osebne napade je vedno molčal: raje je krivico trpel, ko pa komu delal.

Bolelo ga je, zelo ga je bolelo, da njegove dobromisleče in resnične, z dokazi potrjene trditve nalašč napáčno tolmačijo, pa je molčal in ni nikedar nikomer tega potožil. Vedel je, da mora resnica zmagati in da nas le resnica more rešiti. Za resnico se potegovati, njo zagovarjati, mu je bilo vedno častno delo. In resnica je zmagala, p. Stanislav je pa iz tega boja izešel ko marternik resnice in vzor potrpežljivosti.

Proti koncu teh spominov za obletnico smrti blagega in preljubega p. Stanislava le še en pogled v njegovo mašniško življenje.

Na mašniško čast in dostojanstvo je bil p. Stanislav po svojih skromnih mislih naravnost ponosen. Sicer on sam tega ni nikedar povdarjal, ali le z besedo omēnil, pa sklepam tako zato, ker se je vedno podpisoval le pod tem naslovom: „Mašnik reda sv. Frančiška“, „mašnik reda manjših bratov sv. Frančiška“. Nikoli se ni imenoval jezikoslovca, četudi je bil mej prvimi te vrste učenih mož; ni se nazival urednika Cvetja, čeravno je to slovelo vsled razprav na platnicah tudi zunaj domovine; nikedar se ni podpisoval za profesorja, akoravno bi se bil smel po vsi pravici; niti besedice ni zinil, ali kako drugače pokazal, da bi mu bilo neljubo, ko so neko leto izpustili v redovnem seznamku naslov konzistorijalnega svetovavca in staroste provincije, četudi jih drugod niso pozabili pritakniti, toda na mašniško čast je toliko dal, da se je vedno podpisoval „mašnik reda sv. Frančiška“ in je ta naslov tudi drugim rad prideval na naslovno stran pisem, ki jih je sobratom pošiljal in ga je rad zapisal, kedarkoli je smrt keterega pokojnega patra naznanil.

Vsled mašniške časti je tudi vse patre na poseben način spoštoval v govoru in občevanju in svetne duhovnike je častil iz srca prav radi mašniškega dostojanstva.

Sv. mašo je opravljal dostojno in pobožno ob delavnikih navadno redno ob osmi uri. Zakaj tako pozno, čeravno je vstajal že ob štirih? Sam tega ni povedal, a najbrže iz različnih vzrokov. Imel je slabe oči in je bilo pozneje vsaj v zimskem času bolj svetlo. Postregel je rad, kjer je mogel; ker nihče ni imel rad pozne sv. maše, se je najbrže p. Stanislav za druge daroval. Lehko pa tudi, da je imel rad bolj pozno sv. mašo, da je imel več časa za pripravo in jo je bolj nemoteno opravljal.

Pridigal ni menda nikoli, saj je bil vedno pri šoli in z delom preobložen. Sicer pa na Kostanjevici, kjer je prebil nad štirideset let, niso imeli pridig, razen na gotove praznike v letu, pa zelo redko in te dneve so pridige radi drugi prevzeli. Toda, če sam ni pridigoval, je vendar mladino z veliko vnemo za pridigarsko službo pripravljaj. Pri Ciceronovih govorih je svojim učencem vse glavne in podrobne stvari o govorništvu razložil in sè zgledi raztolmačil. Koristil je pa sè svojimi spisi v Cvetju več, ko mnogi pridigarji z najboljšimi govori. Še zdaj naš uči, kedarkoli prebirmo njegove pobožne in temeljite spise.

Spovedoval je pa p. Stanislav mnogo. V tej službi je bil, kakor v vsem drugem, moder, previden, dober, hodil je srednjo pot. V spovednico je šel vselej, kedar je bilo treba. Če mu je prišel brat zakristan v celico povedati, da ga čakajo ljudje pri spovednici, je brez ugovora in brez obotavljanja pustil svoje delo in je šel naravnost v spovednico; ko je tu končal, je šel zopet v celico in če ga je brat zakristan kmalu na to zopet poklical, je zopet molče takoj vstal in je šel spovedovati. Večkrat se je pripetilo, da ga je tako motil pri njegovem delu tudi po petkrat eno dopoldne. P. Stanislav ni nikedar črnil besedice; vedno je takoj vstal in šel v spovednico. Nekega dopoldne ga je klical za posamezne osebe osemkrat eno dopoldne. P. Stanislav ni pokazal niti najmanjše nevolje, niti rekel kako besedo. Vstal je, odšel iz celice v cerkev, kakor ob takih prilikah po navadi in ni nikomer o tem kaj rekel. Ko je predstojnik zvedel, kako je p. Stanislav dotični dan hodil sem in tja, mu pravi: Recite drugikrat bratu zakristanu, naj pokliče drugega patra. P. Stanislav pa odgovori: Saj imajo tudi drugi svoje delo.

Lehko bi marsikaj omenili tudi o p. Stanislavovi ljubezni do provincije, do slovenske domovine, pa je znano vsem, da je daroval za provincijo vse, kar je mogel: delo in čas. O ljubezni do domovine pa govorijo dovolj glasno njegovi spisi. Te prebirajte, pa se bote prepričali, da je bil pater Skrabec eden največjih Slovencev.*)

O pobožnem življenju.

II.

oglejmo, ali je naša pobožnost prava z ozirom na bližnjega. Štiri čednosti so, katere nas morajo voditi pri vseh naših opravilih: modrost, zmernost, pravičnost, srčnost.

Modrost nam velevala, da hodimo po potu božjih zapovedi, in po poti, ki jo kaže redovno vodilo. Toda pogosto se zgodi, da se hoče vseliti v srce modrost sveta, ali kakor jo imenuje sv. Pavel: „modrost mesa“ (Rom. 8. 6.), ki se vstavlja Sv. Duhu in vničuje naše posvečenje. Kako rado se zgodi, da se preveč oziramo na mnenje sveta in na „duh časa“ in opravljamo samo ona dobra dela, ki svetu ne

* Te črtice o p. Stanislavovem življenju so le posamezne drobtine. Najbrže hranijo njegovi sošolci in učenci še marsikaj v svojem spominu; sorodniki, kateri so ga preživeli, bi tudi vtegnili kaj povedati; skorej gotovo bo tu ali tam še kako njegovo pismo ohranjeno itd. Tudi nasprotniki naj se oglasijo, če imajo kaj v rokah ali spominu. Rad bi imel, da bi se življenje velikega moža vsestransko osvetlilo in napisalo. Na zahtevo ali željo bom vse v štirinajstih dneh po prejemu pošteno vrnil. Urednik Cvetja.

nasprotujejo. Modrost božja nas mora voditi in ne mnenje sveta. Toliko smo vredni, koliker veljamo pred Bogom — ne več, ne manj — pa naj nas svet hvali ali graja.

Zmernost kroti našo pretirano gorečnost. Nekateri bi rad cel svet spreobrnil in popravil. Vse, kar se ž njegovimi mislimi ne vjema, je slabo. Gorečnost je lepa in potrebna čednost, če izhaja iz ljubezni do Boga in do bližnjega. A rado se pripeti, da iščemo v svoji gorečnosti bolj sebe ko Boga in zato ne moremo prenašati nobene napake bližnjega. Naša nečimrnost ne trpi ošabnosti drugih, ker hočemo sami vse storiti, nam je počasnost drugih v spodtiko, ker smo sami polni napak, obsojamo druge in nam nobena stvar ni všeč. Če bi bili mi čednostni in resnično pobožni, bi bili bolj strogi do sebe, do bližnjega pa ljubeznivi in potrpežljivi z njegovimi napakami. Naša gorečnost bi nas nagibala, da bi pred vsem na sebi napake odpravili, sami sebe najprej spreobrnil. In če bi bili do sebe tako strogi, kakor smo včasih do drugih, bi našli na sebi toliko napak, da ne bi imeli časa misliti na napake bližnjega. Prava gorečnost opominja sobrata in sestro, a vedno prijazno in zmerno.

Bodimo v svoji pobožnosti do bližnjega tudi pravični in ne zahtevajmo več kakor zahteva Bog. Nekateri pobožne osebe hočejo, da bi vsi drugi toliko molili, ko sami, iste pobožnosti opravljali, kakor jih opravljajo one itd., pa ne pomislijo, da so vse te pobožnosti le izvir njihove volje. Prvo, kar je treba storiti, je opravljanje dolžnosti do Boga, do bližnjega in do nas samih. Nekateri iščejo pobožnost v strogem mrtvenju, v postu zunaj zapovedanega časa, da bi pa odpravili svojo nepotrpežljivost in neprijaznost, zato se ne potrudijo; drugi so vestni v izpolnjevanju splošnih zapovedi, pa zanemarjajo stanovske dolžnosti, zopet drugi se ne vtrudijo v molitvah in premišljevanju, katero iz lastne pridnosti opravljajo, pa so raztrešeni in se dolgočasijo pri skupni službi božji, pri kateri biti so dolžni. Prav je, da si pobožen, da rad moliš, se postiš, opravljajš dobra dela, toda če bi mislil, da imaš potem pravico biti drugim nadležen, jih soditi, tvoja pobožnost ni prava. Ljubezen in pravičnost sta prvi čednosti. Bodi torej strog, pa tudi ponižen, bodi goreč, da se odpravijo slabe razvade, pa bodi tudi krotak, ljubezniv in milosrčen.

Bodimo pa v pobožnosti tudi srčni. Če moraš trpeti od strani ljudi tudi zaničevanje, če nihče zate ne mara, pa storiš svojo dolžnost in pri vsem preganjanju ostaneš miren in ponižen, hodi dalje po tem potu popolnosti. Vsi, kateri so Kristusovi, morajo zaničevanje in preganjanje trpeti.

Izprašajmo vest, kakšna je bila naša pobožnost z ozirom na bližnjega? Ali so nas morebiti kedaj vodili svetni oziri? Ali smo se oklepali nazorov onih, katerim je vsaka pobožnost prenapeta, sv. cerkev zastarela, stare pobožne navade našim časom neprimerne itd? — Ali nas je lastna ljubezen in skrita ošabnost speljala kedaj v nepotrebno gorečnost, da smo bližnjega žalili, bili neprijazni do njega? Ali nismo sebe povzdigovali, bližnjega pa slabo sodili ali še celo o njem slabo govorili? Kako smo

ravnali z grešniki? z ubožnimi in preprostimi? v občevanju, v skupni službi itd.?

III. Prava pobožnost pa mora biti prav urejena tudi z ozirom na nas. Treba je, da se ponižamo, da delamo in trpimo.

Prvi pogoj pobožnega življenja je sv. ponižnost, to je temelj, na katerem stoji trdno in varno prava pobožnost. Brez ponižnosti ni pobožnosti. O neki osebi se pripoveduje, da je hotela veljati za sveto in tudi ljudje so sklepali iz njenega zunanjega obnašanja in iz pobožnih del, da je svetnica. Opazovali so jo skrivaj in očitno, pa niso mogli ničesar sumljivega najti. Prišla je nekega dne v društvo družih pobožnih oseb in ena mej njimi ji reče razžaljivo besedo. Tedaj se pa ta raztogoti, kako more nji kaj takega reči in vsa užaljena zapusti družbo in noče z dotično osebo več govoriti, drugi so pa rekli, da njena pobožnost ni prava, ker ji manjka ponižnosti.

Če hočemo biti resnično pobožni, moramo biti ponižni v srcu in v delih. Nikedar ne smemo dati v svojem srcu mesta prevzetnim mislim. Kedar bomo resnično pobožni, bomo spoznali, da smo v resnici prazen nič, nevredni služabniki božji, ki imamo vse, kar smo in imamo le po milosti božji. Nikedar ne kaži pred svetom svojih zaslug, ponižnost ljubi samoto in ostaja rada skrita pred ljudmi. Zato piše sv. Pavelj: „Če bi ljudem dopadel, nisem služabnik Kristusov“. Tudi če je Bog dal komu lepše zmožnosti, ko nam, se zato ne smemo nad druge povzdigovati, ali če je ta po rodu bolj imeniten, ko oni, mora vedeti, da pred Bogom le toliko veljamo, kakeršni smo v resnici. Sv. Pavel pravi: Kaj imaš, česar nisi prejel? Če si pa prejel, kaj se hvališ, kakor da bi ne bil prejel“. Kedor je bolj ponižen, tisti je večji in kdor je najponižniši, tisti je mej vsemi največji. Naš sv. oče Frančišek iz ponižnosti ni bil mašnik, ker se je tolike časti nevrednega štel, iz ponižnosti se je imenoval „največjega grešnika“ in se sam za takega tudi imel, iz ponižnosti je hotel biti pokoren zadnjemu izmej bratov. In ta globoka ponižnost ga je storila velikega svetnika. — Poglejmo v svoje življenje, ali smo kaj podobni sv. Frančišku? Kakšno mišljenje imamo o sebi, kako mislimo o družih? Ali se naše besede in dela vjemajo sè sv. ponižnostjo?

Nadalje je treba tudi delati. Nekateri iščejo pobožnost le v molitvah, postih itd., toda če le molijo in se postijo in premišlujejo, pa pri tem dolžnosti ne storijo, je prazna njihova pobožnost. Pobožnost ni brezdelnost in lenoba, ampak prava pobožnost je delavna. „Moli in delaj!“ Te besede imajo še vedno svojo veljavo. Kakor ni prav čas molitve ali premišljevanja za druga dela porabiti, tako tudi ne gre za delo in stanovske dolžnosti odločeni čas za molitev porabiti. Neki svetnik pravi, da moramo včasih Boga zavoljo Boga zapustiti, t. j.: pustiti moramo molitev in druga pobožna dela in iti na drugo opravilo, ker nas Bog tja kliče. Storimo najprej ono, kar nam velewa pokorščina našega poklica, če nam od tega preostaja kaj časa, tega potem za prostovoljna pobožna dela porabimo. Glejmo na to, da ne bomo časa zapravljali in bomo vse lahko storili. Delati je treba in čas prav porabiti, da bomo enkrat bogati na dobrih delih odpotovali v večnost. Delati je treba, pa tako, da duha pobožnosti ne vgasnemo, pravi sv. oče Frančišek.

Slednjič pa moramo tudi trpeti; trpeti, da delamo pokoro in da pomnožimo zasluženje v nebesih. Priložnosti za to ima sleherni vsaki dan dovolj. Pred vsem sprejmemo križe, katere nam pošilja Bog, zraven si pa še sami nalagajmo kako mrtvenje in zatajevanje.

Vprašajmo: ali je naša pobožnost čisto zlato ali le ničvreden pesek?

»Kraljestvo božje je znotraj v vas«.

(Luk. 17. 21.)

ot do prave sreče je težka, toda cilj je tako lep, da je vreden največjega truda. Že zadnjič sem opozoril na izrek Gospodov: »Kraljestvo božje je znotraj v vas.« Mnogokrat ste že slišali ali brali te lepe besede; če ste jih pa kedaj resno premišljevali, če ste jih kedaj prav umeli in se potrudili, svoje življenje po njih vravnati, ni gotovo.

»Kraljestvo božje je znotraj v vas.« O nekem kraljestvu govori Gospod. Pravega kraljestva si ne moremo misliti brez kralja ali kraljice in podložnikov. Kedo naj bi torej v nas zavzemal mesto kralja oziroma kraljice? Človek obstoji, kakor sem že zadnjič omenil, iz duše in telesa; obadva imata svoja posebna nagnenja in hrepenenje po uživanju. Nekaj povsem razumljivega je torej, da si ta nagnenja večkrat med seboj nasprotujejo in se bojujejo za prvenstvo.

Dobro je vsem znano, da more duša živeti in bivati brez telesa, telo pa ne brez duše. Iz tega se da posneti, da mora telo biti podložno duši in telesna nagnenja in zmožnosti — duševnim. Treba je torej le še določiti, kateri izmej dušnih zmožnosti gre prvo mesto.

Glavne dušne zmožnosti so: razum, volja in spomin z domišljijo. Spomin ni drugzega, kakor nekaka shramba za podobe in vtise, ki nam jih tekom našega življenja dovajajo razni čuti: vid, sluh itd., ta ne more imeti vodilnega mesta v duši. Domišljija se igra s podobami in vtisi, ki jih hrani spomin, ter jih na najrazličniše načine sestavlja, veže in razdružuje. V tem svojem delovanju je vrhu tega silno odvisna od našega dušnega in telesnega razporejenosti, tako da bolj sama potrebuje vodnika, kakor da bi bila sposobna voditi druge. Ostaneta nam torej le še razum in volja.

Največji učenjaki so se prepirali o tem, kateri teh dveh dušnih zmožnosti bi prisodili prvenstvo. Večina teh je edina v tem, da je razum nekako luč, ki razsvetljuje in nagiba voljo, ter ji kaže, kaj ima storiti in kaj opustiti; volja pa da je tista moč, ki človeka vodi ter ukazuje vsem dušnim in telesnim nagnenjem, česa se imajo okleniti in kaj morajo opustiti. Najbolj

nas potrjuje v tej misli, da je volja kraljica nad vsemi drugimi zmožnostmi duše in telesa splošno priznana resnica, da je premnogo ljudi, ki dobro vedo na pr., kaj imajo verovati, a ne verujejo, ker nimajo volje t. j. ker nočejo: dobro spoznajo, kaj je njihova dolžnost, a je kljub temu ne izvršujejo, ker nimajo volje, ker nočejo.

Volja je torej kraljica nad vsemi dušnimi in telesnimi zmožnostimi. Njo moramo torej pred vsem vzgojiti, če hočemo doseči svoj cilj — srečo in veselje — na tem in na onem svetu. Res je sicer, da tudi najmočnejša volja ne premore vsega, toda tolaži naj nas pri tem izrek sv. Pavla apostola: „Vse premorem v njem, ki me krepča.“ (Filip. 4, 13). Res je pa tudi, da to, kar človek resno hoče, tudi doseže. Če me sedaj vprašaš: Ali je meni ali tebi mogoče, doseči rajsko veselje že na tem svetu, kolikor ga človek sploh more doseči? Na to ti odgovorim, kakor je sv. Tomaž Akvinski odgovoril svoji sestri, ko ga je vprašala na smrtni postelji, kaj naj stori, da bo mogla priti v nebesa: „Če hočeš, moreš priti, toda treba je resno hoteti.“

Zato se bomo nadalje pogovorili o vzgoji volje, potem o vzgoji družih dušnih in telesnih nagnenj in zmožnosti — končno pa tudi o nadnaravnih sredstvih, ki so nam potrebna, da ne omagamo v boju.

P. Angelik.

Poduk za novince.*

Ustanovitev ali zgodovina.

Božja previdnost je v 13. stoletju poslala sv. Frančiška Asiškega, da je ljudem oznanjeval pokoro. Sam poln ljubezni do Boga in do bližnjega, je govoril prepričevalno in vneto, da so mu mnogi sledili in se mu pridružili. Prosili so ga, naj jim pove, kako jim je živeti, da se bodo zveličali. Frančišek je po božjem navdihu najpreje dal napisati vodilo za moške, potem tudi navodilo za ženske, ki so mogli svetu se odreči in v samostanih živeti. To so redovniki prvega reda sv. Frančiška, ki obsega sedaj frančiškane, kapucine in minorite. Ta red je za moške. Za ženske je pa Frančiškov drugi red, po sv. Klari, ki je prva vstopila, red klaris imenovan. Toda mnogi, ki so sv. Frančiška poslušali in želeli živeti po njegovih naukih, niso mogli sveta zapustiti imajoči družine, gospodarstvo, žene, otroke in druge dolžnosti mej svetom. V samostane ti niso mogli, pa so vendar želeli lepo krščansko živeti,

*) Pod tem naslovom nameravamo napisati navodilo za poduk novincem tretjega reda, da bodo imeli kaj pri rokah tisti, ki jih imajo dolžnost podučevati in novinci sami. Dober in koristen bo ta poduk tudi za vse druge tretjerednike in morebiti bo tudi g. voditeljem dobrodošel.

kakor jih je sveti mož učil. Zato je Frančišek prosil za razsvetljenje Boga ki mu je vdihnil misel, naj vstanovi red tudi za ljudi obojega spola, živeče mej svetom naj bodo kateregakoli stanu. Frančišek je na to dajal raznim ljudem ustmena navodila in svete; tako je prišel k Frančišku neki duhovnik sè željo, da bi tako živel kot Frančišek, pa da bi ostal na svoji župniji. Frančišek mu svetuje, naj ostane pri svoji cerkvi, toda dajati mora vbogajme vse, kar mu preostaja iz prejšnjega leta, da ne bo srce navezano na zemeljsko premoženje. Nekima zakonskima je svetoval, naj zdržno živita. Frančišek je pustil, naj ti ljudje živijo mej svetom, pa je hotel, naj ne živijo po načelih sveta, ampak po nauku sv. evangelija.

Te in mnoge druge je Frančišek že sprejel v svoj red za svetne ljudi in jim ukazal, kako naj živijo; ni jim pa še dal posebne obleke. To je prejel prvi Lukezij, trgovec, njegova žena Bonadona z večimi drugimi možmi in ženami; mej njim je bil tudi neki grof iz Kluzija, oče papeža Nikolaja III., neki duhovnik in odvetnik rimske kurije, Jernej po imenu, kateremu je dal Frančišek pravico tudi sprejemati druge v tretji red. Bl. Lukezij se navadno šteje za prvega tretjerednika, ker je prvi prejel tretjeredno obleko, odvetnik Jernej se pa sme imenovati za sv. Frančiškom prvi voditelj tretjega reda.

Kedaj je Frančišek tretji red ustanovil, se po dosedanjih virih ne da z gotovostjo trditi. Najbrže je dajal ustmena navodila za krščansko življenje že l. 1219. ali pa še preje. Ker pa je bilo tretjeredno vodilo napisano še le l. 1221., se navadno šteje to za leto ustanovitve.

V naši redovni okrajini sv. Križa na Slovenskem je bil tretji red vpeljan v posameznih samostanih v različnem času. Najpreje so ga ustanovili menda v Ljubljani. Zapisnik, ki nosi letnico 1731. kaže, da je bila prva sprejeta v letu 1715. — V Novem mestu so ga vpeljali l. 1728. V Kamniku, Nazaretu, Brezicah in Pazinu so ga uvedli okoli 1730. V družih novejših samostanih pa še le v začetku druge polovice prejšnjega stoletja ali še mnogo pozneje. Tudi patri kapucini v Celju, Krškem, Škofji Loki so pozno začeli, največ še le na poziv Leona XIII. 1882. leta.

Razširjanje in preganjanje tretjega reda.

Sedaj ko poznamo začetek in ustanovitev tretjega reda, se je treba še nekoliko ozreti na njega razširjanje in preganjanje.

Dobromisleči so se tretjega reda takoj oklenili z veliko ljubeznijo in hvaležnostjo. Že leta 1227. je mogel zapisati papež Gregorij IX. o tretjerednikih: „Mnogoštevilni so in svetijo s popolnostjo navadni množici.“

Zgodovinopisec Wading spričuje proti koncu 13. stoletja: „Tretji red, ki ga je ustanovil Frančišek, je cvetel na prav čudežen način. Mnogo vplivnih mož in knezov je sprejelo obleko tega reda. Bogate sadove je prinesla ta ustanova v svetih osebah obojnega spola“. (Annal. Tom. 5.)

Tudi v naslednjih stoletjih se je tretji red širil. Reči smemo, da ni bilo stanu, poklica, starosti, spola, službe, časti, ki ne bi bila imela zastopnika

v tretjem redu. Cesarji in kralji, knezi svetne in cerkvene oblasti, vitezi, umetniki, učenjaki, rokodelci, preprosti ljudje, cesarice in kraljice, gospodinje in dekle so bili člani tretjega reda. V tretjem redu je bilo do 140 kronanih glav. Imenitni slikarji, glasbeniki, pesniki in drugi stanovi so si šteli v čast nositi spokorno obleko tretjega reda. Tudi mnogo kardinalov in škofov in več papežev je bilo v tretjem redu, da ne omenjam nadalje neštevilno vrsto najboljših duhovnikov in nepretrgane vrste družih tretjerednikov in tretjerednic.*) Še te sem le površno omenil zato, da ne bo kedo tretjega reda preziral ali omalovaževal iz nevednosti.

„Vsi, ki hočejo bogoljubno živeti v Kristusu Jezusu, bodo preganjanje trpeli“ (II. Tim. 3. 12). Te besede sv. Pavla so se izpolnjevale in se še izpolnjujejo tudi na tretjem redu. In to ni nič čudnega. Jezus je naravnost rekel: „Ker niste od tega sveta, ampak sem vas jaz od sveta izbral, zato vas svet sovraži“ (Jan. 15. 19.). Če bi bili tretjeredniki enega mišljenja s svetom in bi se ž njegovimi načeli ujemali v besedah in delih, bi jih svet smatral za svoje. Ker so pa ti mnenju in življenju sveta nasprotni, zato v njem ne najdejo prijateljev, pač pa hude nasprotnike.

Posvetnim ljudem 13. stoletja je bilo že lepo po krščanskih naukih urejeno življenje tretjerednikov v spotiko. Lepo bogoljubno življenje samo na sebi draži in moti hudobne v njihovi zmoti in razbrzdanosti. Vrhutega je pa tudi vodilo samo sè zapovedjo, da ne smejo nositi orožja „razen v varstvo rimske cerkve, krščanske vere in lastnine“, eni tedanji stranki, imenovani „gveljfi“ naravnost nasprotovalo. Ti so pripadali cesarjevi stranki, ki se je bojevala proti cerkvi in papežu, njim nasprotujoča stranka („veljfi“) je pa držala s papežem in cerkvijo.

Tretjeredniki so bili torej po svojem vodilu in življenju na strani sv. cerkve. Zato so jih nasprotniki sv. cerkve in papeža sovražili in so jih začeli dejansko preganjati.

Vrhutega je bilo po vodilu tretjerednikom prepovedano prisegati, razen v slučajih, kjer je šlo za ohranjenje miru, za sv. vero, za pogodbe in za dobro ime bližnjega. Še sedaj tirja vodilo: „Razen v potrebi naj nikoli ne prisegajo“. — V onem času je bila navada, da so svetni oblastniki (n. pr. župan) zahtevali od podložnih, da so se morali pod prisego zavezati vzeti v roke orožje tudi za krivično stvar, sploh za vse, kar so oblastniki zahtevali. Tretjeredniki za krivico niso mogli prisegati, n. pr. da bi se bojevali v roparskem boju, ali za samo osebno maščevanje kakega plemiča.

Ko so torej pristaši cerkvi in papežu nasprotne stranke zahtevali prisego, da se morajo bojevati proti papežu, so tretjeredniki prisego odrekli. To je nasprotnike cerkve in papeža t. j. gibeline ali gveljfe še bolj razkačilo; začeli so preganjati tretjerednike. Saj so bili tretjeredniki tisti, ki so se upirali njegovim krivicam, jih spominjali na minljivost vsega zemeljskega in so sè svojim čednostnim življenjem obsojali njihove hudobije. Kaj takega hudobni niso mogli trpeti, zato so sklenili tretji red uničiti.

*) Glej: Tischler: Handbuch zur Leitung des III. Ordens 12 izd. str. 24. in 25.

V Faenci pri Rimini je zahteval župan, cerkvi in papežu nasprotné stranke, od tretjerednikov prisego zvestobe. Tretjeredniki so se obrnili na papeža Honorija III., ki se je za nje potegnil s posebno poslanico na tamošnjega škofa, ki je stvar uredil v prilog tretjerednikom. Drugod so pa preganjanja nadaljevali. Nalagali so tretjerednikom posebne davke, prepovedali jim razdeljevati premoženje mej uboge, mnoge so celo iz domovine izgnali. Ko je papež Gregorij IX. za tako ravnanje zvedel, je v posebnem pismu pod cerkvenimi kaznimi zahteval, da ne sme nihče tretjerednikov nadlegovati s posebnimi davki, ali jih na kakeršenkoli način preganjati. Kedor bi jih preganjal, tega zadenejo cerkvene kazni.

Ravno tako se je potegnil za tretjerednike tudi papež Inocencij IV. in več drugih cerkvenih vladarjev. Nad 30 papežev je izdalo posebna pisma v prilog tretjemu redu. Samo Martin V. je razposlal 40 pisanj, ki se ozirajo na tretji red.

Vse to je dokaz, da je tretji red trpel mnogo preganjanja, pa tudi, da je rodil dobre sadove, ker so ga najvišji poglavarji cerkve tako očetovsko branili in ščitili, ter mu podelili v raznih časih mnogo pravic. Mnogo sovražnikov je tretji red le povzdignilo do višje časti in mu naklonilo najodličnišo zaslombo pri rimskih papežih.

Kaker se je v sv. cerkvi Jezusovi vzdignil najprej sovražnik od zunaj s kruto silo meča in preganjanja, potem pa skrivaj od znotraj s krivimi nauki in upori, tako so tudi nasprotniki tretjega reda skušali uničiti serafinsko cvetlico, zasajeno na vrt sv. cerkve, sè silo in krivičnimi postavami; ker to ni uspelo, pa z nepokorščino lastnih udov in upori od znotraj.

Papež Inocencij IV. je odredil leta 1247, naj opravljajo službo vizitatorja sinovi sv. Frančiška iz I. reda in Nikolaj IV., ki je vodilo potrdil, je glede vizitacije določil v vodilu: „Priporočamo, naj se izbirajo vizitatorji iz reda manjših bratov. Nočemo pa, da bi tretjerednike vizitiral kak lajik“.

Zavoljo tega dostavka v vodilu so se nekateri tretjeredniki uprli. Hoteli so po svoji volji izbirati vizitatorja proti volji sv. očeta papeža. To je sv. očeta silno bolelo. Izdal je pismo, v katerem britko toži nad nepokorščino nekaterih tretjerednikov in odločno zapove, da bodo pokorni tretjeredniki deležni milosti in pravic tretjega reda, nepokorne naj pa škofje kaznujejo.

Kot škodljivci tretjega reda so prišli tudi krivi preroki, imenovani „fratičeli“ t. j. bratci ali manjši bratje, „beguini in begardi“, ki so v svoje mreže zvabili tudi nekaj tretjerednikov. Ti „fratičeli“ so bili na zunanje podobni tretjerednikom, pa ne na znotraj in po duhu. Zato so bili obsojeni na zboru v Lijonu kot krivoverci. Tretjemu redu so pa vendar mnogo škodovali, ker so se nekateri izdajali za tretjerednike. Večina od njih ni bila nikedar v tretjem redu, pa so si v svojo korist prisvajali ime „spokorni bratje in sestre“ ali „ubožci Kristusovi“, da bi si prilastili pravice tretjerednikov in bi pod tem imenom laglje nadaljevali svoje hudobije. Ravno tako so se tretjerednikom podobno oblačili.

Hudobije teh „fratičelov“ so pogosto ljudje pripisovali tretjerednikom, nekateri iz hudobije, drugi iz nevednosti. In ker so papeži proti fratičelom nastopili in jih obsodili, so ljudje te obsodbe obračali večkrat tudi na tretjerednike, ter jim zato niso zaupali; celo preganjali so jih kot krivoverce. Silili so jih, naj odložijo tretjeredno obleko in če tega niso storili, so jim mnogi duhovniki celo zabranjevali sv. obhajilo.

Manjši bratje so se zavzeli za tretjerednike, pa ni pomagalo; začeli so še te zaničevati in jim očitati, da podpirajo krivoverce. To je ugled tretjega reda zelo manjšalo in bi ga bilo tudi uničilo, če ne bi bil tretji red postavljen na trdni temelj, na pokorščino do sv. cerkve in papeža.

Papež Janez XXII. se je potegnil za tretjerednike in manjše brate s posebnim pismom, ki je je poslal 1319. leta škofom in cerkvenim dostojanstvenikom. V tem pismu povdarja, da papež Klemen V. ni obsodil tretjerednikov, pač pa beguine in zato ne gre, da bi nekateri škofje in prelati obsojali in celo cerkvene kazni nalagali tretjerednikom in majšim bratom, ki tretji red ščitijo. Tudi ni prav, da so izrekli interdikt na one kraje, kje manjši bratje stanujejo in da jim odrekajo potrebno miloščino in da tudi druge ljudi k temu prigovarjajo in tretjerednike na razne načine nadlegujejo. Slednjič zapove v tem pismu škofom, prelatom in cerkvenim predstojnikom, da ne smejo tretjerednikov na noben način nadlegovati in tudi ne dopustiti, da bi jih drugi nadlegovali.

Pričakovali bi, da je na to papeževo pismo preganjanje prenehalo. Pa v resnici ni. Škof mesta Bazlja in njegov generalni vikar se na pismo nista ozirala, pač pa sta izdala odlok, naj se manjših bratov ogibajo. Ti so se obrnili na papeža Janeza XXII., ki je leta 1320. pod pokorščino zapovedal, naj nadškof pokliče škofa iz Bazlja pred sodišče in naj mu naloži cerkvene kazni izobčenja, suspenzije in interdikt.

Tudi s tem še ni prišlo do miru. Sedaj so nasprotniki tretjega reda tožili tretjerednike, češ da drugače verujejo in učijo, kakor sv. cerkev.

Papež na to tožbo zapove vizitacijo III. reda in izroči za ta slučaj službo vizitatorja škofom samim. Tretjeredniki so skušnjo dobro prestali. Našlo se je pri vizitaciji, da so bili tretjeredniki po krivem obdolženi. Mogoče, da so bili nekateri tudi kaj zakrivil, pa pri vizitaciji so bili dobro presejani skozi sito vizitatorja, slabe so odstranili, čisto zrno je ostalo v tretjem redu.

Kakšen je bil nasledek teh mnogovrstnih preganjanj? Tretjeredniki so bili očiščeni in v dobrem vtrjeni, fratičeli ravno po tretjerednikih uničeni, nasprotniki pa premagani in osramočeni.

V naših krajih je zadelo tretji red hudo preganjanje pod cesarjem Jožefom II. Kakor je bilo v onem času zatrtih mnogo samostanov, tako tudi tretji red ni bil izvzet. Obsojen je bil na smrt.

Leta 1776. je bil izdan cesarski odlok, s katerim je bilo prepovedano sprejemati nove ude v tretji red, prejšnje zapisnike so pa morali poslati na škofo, ki so morali imena tretjerednikov naznaniti. Ravno tako so isto zahtevali od provincijalov. Leta 1782. je razglasil cesarski odlok tretji red za od-

pravljen; oni pa, ki nosijo še tretjeredno obleko, jo morajo odložiti. Nekaj mesecev na to je svetna oblast zahtevala, da je treba naznaniti, koliko ima katera tretjeredna skupščina premoženja, kje je denar naložen in kakšne so obveznosti tega premoženja. Na to je svetna oblast premoženje vzela, tretji red je bil zatrt kot prepovedano društvo in če je kateri voditelj koga v tretji red sprejel, sta bila oba strogo kaznovana.

Pa kakor so se kristijani v času preganjanja zbirali in so obhajali božjo službo, tako so se tudi tretjeredniki v jožefinskih časih shajali k shodom in skupni molitvi. Porabili so v to kak družinski praznik n. pr. god gospodinje ali gospodarja, tete itd., povabili so k tej slovesnosti voditelja tretjega reda in so obhajali shod. Pred svetno oblastjo je veljalo to za družinski domači sestanek, v resnici je pa bil napovedan shod tretjega reda. Tretjeredniške obleke sicer niso smeli nositi, tretjerednega duha pa zunanja sila ni mogla uničiti. Na ta način se je tretji red nadalje vzdrževal, dokler ni zasijala zarja boljših dni prostosti.

V sedanjih dneh velja tretji red na zunaj pred svetno oblastjo kot cerkvene bratovščine in družbe, pred vestjo in sv. cerkvijo pa vživa še vedno čast cerkvenega reda. Zato so tretjeredniki še vedno prave redovne osebe živeče mej svetom.

Tudi v današnjih dneh ima tretji red mnogo nasprotnikov. Svobodomisleci, framasoni in brezbožni ljudje so njegovi nasprotniki in bodo ostali dokler ne spremenijo svojega mišljenja in življenja. To so sedaj tudi krivi preroki, katerih se morajo tretjeredniki ogibati, kaker tudi posebno njihovih shodov, knjig in časopisov. Več besed pri teh zgubiti ni vredno. Jezus je rekel: „Varujte se krivih prerokov“.

Drugi nasprotniki so kristijani, ki tretjega reda ne zaničujejo iz hudo-bije, ampak le zavoljo napak nekaterih oseb, ki so v tretjem redu, pa se ne ravna po vodilu, ali zavoljo napak oseb, o katerih mislijo, da so v tretjem redu, pa v resnici niso, največ pa iz napačnih predsodkov o tretjem redu in iz nepoznanja tretjega reda in njegovega vodila.

Nasprotni so pa tretjemu redu tudi gospodje, o katerih piše p. Hilarij iz Pariza: „Tretji red je bil skorej v vsakem času preganjan od nekaterih gospodov. Zgodilo se je to vsled tega, ker ima tretji red prednost in pravice pred onimi bratovščinami, ki jih oni vodijo in ker je vodstvo tretjega reda bolj v rokah manjših bratov, kakor pa v njihovih“.

To velja menda za druge kraje, v naših je mnogo gospodov v tretji red vpisanih, ga zelo uspešno podpirajo, razširjajo in sami zelo dobro vodijo.

Kako sodi sv. cerkev o tretjem redu.

Nasprotniki nas opozorijo na marsikatero napako, ki se je moramo ogibati in nam v tem oziru le koristijo. A njihova sodba o tretjem redu za nas ni merodajna. Tisti, ki nas bo sodil, je vsegavedni in neskončno pravični Bog. Ta je izročil vso oblast svojim namestnikom, rimskim papežem in svoji

sv. cerkvi, ki jo po njih vodi in vlada. Za nas je torej merodajno, kako sodijo tretji red sv. cerkev in njeni poglavarji papeži. Kaj pravijo ti?

Papeži so tretji red vedno visoko cenili, ga odobraval, priporočali z besedo in v raznih pismih naslovljene na škofo in vesoljni krščanski svet. Vsaki čas so branili tretji red in njegove ude pred nasprotniki in če ti niso nehali napadati ga, so jim zagrozili in tudi naložili najhujše cerkvene kazni, pa naj so bili kateregakoli stanu in v kateremkoli dostojanstvu. Podelili so tretjerednikom razne izredne pravice, n. pr. da jih niso smeli tožiti pri svetnih, ampak le pri duhovskih sodiščih. Izvzeli so jih od škofijske oblasti in jih naravnost podredili prvemu redu sv. Frančiška. Dali so jim obilne odpustke in raznovrstne duhovne dobrote. Določili so tretjemu redu prednost med vsemi bratovščinami in cerkvenimi družbami, ter so ga postavili pred nje na prvo mesto.

Izmej družih vrhovnih poglavarjev, ki so hvalili, branili in priporočali tretji red omenimo papeža Gregorija IX., Leona XIII. in Pija X.

Papež Gregorij IX. pravi v nekem apostoljskem pisanju mej drugim sledeče:

Kedorkoli, če tudi ne zasramuje tretjega reda in nič slabega in škodljivega o njem ne govori, vendar s prigovarjanjem koga zadržati hoče, da ne bi izpolnil svoje želje in volje, ta greši hudo, tako da zasluži, da bi se izročil sveti sodbi, zato ker ovira s tem veliko dobro in velik duhovni dobiček za njegovo dušo." (Cv. I. str. 165.)

„Kedor bi se predrznil odpravo ali razpuščenje tretjega reda predlagati, njega cerkvenemu obstanku nasproti delati ali zaničevati ga, in bi rekel, da ta od sv. Frančiška za proste in zakonske, svetovne in duhovne ustanovljeni spokorni red ni dober in koristen, ta pade v nemilost vsegamogočnega Boga in njegovih svetih apostelnov Petra in Pavla.“

Leon XIII. je že kot kardinal rimske cerkve in škof v Perudži pisal vernikom pismo in jih spodbujal, naj vstopijo v tretji red (20. XII. 1871). Mej drugimi piše. „Tretji red sv. Frančiška je sveta naprava, katera vse tiste, ki zunaj samostanov živijo, v ta namen mej sabo veže, da jih po pobožnih vajah zavaruje pred nevarnostmi izpačenega sveta.

V istem pismu pravi dalje: „Komaj se je zvedelo za ta novi red, že je prosilo skorej brez števila moških in ženskih, tudi iz najvišjih stanov, kralji in cesarji, da bi bili sprejeti in vsi so vravnali svoje življenje po predpisih tega reda. Vsled tega se je vnovič zdudila pobožnost in se povzdignila na čudovito visoko stopnjo: gorečnost za sveto vero, pokorščina do starišev in knezov, ljubezen do čistosti . . . “. „V resnici v obilnem številu so se vpeljale skupščine tretjerednikov in se še vedno vpeljavajo, redovna vodila se vedno zopet vnovič tiskajo, posebni časopisi izhajajo z namenom, izvrstnost tretjega reda dokazovati, obširno poročati, kako raste in se krepča . . . Glede na te dogodke smo čutili veliko tolažbo; zakaj upamo, da bo ta izvoljena rastlina . . . obilno sadja svetih čednosti rodila, sadja, katero je na nji že v trinajstem stoletju zorelo, da bo vernim bramba zoper hudobe tega sveta. Saj so takrat gospodovalle ravno tiste pregrehe, ki dan-

današnji izpodkopujejo vero in človeško družbo; zaničevanje svete vere, zanemarjanje večnega zveličanja, nezmerno koprnjenje po posvetnih, zemeljskih dobrotah, upiranje proti božji in človeški veljavi“. (Cv. I. št. 1. str. 7—9).

Leta 1877. je Leon XIII. izdal kot kardinalj in škof peruški drugi pastirski list o tretjem redu, ki ga zopet hvali, priporoča in popisuje njega zvrstnost, sklicevaje se tudi na znamenite može. „To ni le naša misel, temveč mnogih znamenitih mož prepričanje“, ter našteva bl. župnika arskega, slovečega prelata Segurja in Pija IX. mnenja o tretjem redu. Potem navaja dokaze za velik vpliv tretjega reda na škofijo in župnije, kakor se je pripričal sam na pastirskem obiskovanju in piše: „Pregrehe so izginile, vera se je utrdila, gorečnost pomnožila, verniki so se izobrazili“ itd. (Cv. I. št. 1. str. 322—324). To pismo je za tretji red silno lepo spričevalo velikega Leona XIII. in vredno, da je prebirajo prijatelji in nasprotniki tretjega reda. Natisnjeno je v Cvetju v 11. zvezku I. letnik.

Na praznik vtisnjenja ran sv. Frančiška je izdal papež Leon XIII. prelepo okrožnico za sedemstoletnico rojstva sv. očeta Frančiška. V nji ljubeznivo in skrbno priporoča razširjevanje tretjega reda zlasti škofom in župnikom. Mej drugim pravi: „Potrudite se torej, da bodo ljudje poznali tretji red ter ga po rešnici cenili; skrbite da bodo dušni pastirji pridno podučevali, kakšen je, kako lahko je vsakemu vanj stopiti, koliko in kako velike pravice ima za dušno zveličanje, koliko koristi obeta sploh in vsakemu posebej“. (Cv. IV. 1. str. 12.)

Leta 1882. je sprejel papež Leon XIII. k zaslišanju društva italijanske katoliške mladine t. j. mladeničev. V toplih besedah jih je spodbujal, naj bi o sedemstoletnici tudi mladeniči romali v Asiz ter se ob enem vsi zapisali v tretji red. (Cv. III. 4. 127.)

Dne 30. majnika 1883. l. je Leon XIII. izdal okrožnico o prenovljenem vodilu tretjega reda, kjer tretji red z nova vsem vernim prav toplo priporoča. (Cv. IV. 8. 225—228.)

Ko so ob sedemstoletnici v Asizu zbrani kardinali, nadškofi in škofi naslovili pismo na Leona XIII., jim je ta poslal v odgovor ljubeznivo pismo, v katerem stoje tudi te besede: „Nič nam ne more biti prijetniše, kaker da se razširi, kar je moči na daleč, ta sveta vojska tretjega reda, ki mogočna zdravila nasproti stavi boleznim tega veka in svetu obeta znamenitih dobrot glede na očitno kaker na domače življenje.“ (Cv. IV. 2—34.)

Papež Pij X., katerega mati je bila tretjerednica, je bil tudi sam ud tretjega reda nad 44 let.

Kot župnik v Saldzanu je sam vodil tretji red v svoji župniji. Kot škof v Mantovi se je pogosto vdeleževal mesečnih shodov in je večkrat tudi sam pridigal zbranim tretjerednikom. Kot patrijarh v Benetkah je tretji red toplo priporočal v pismih in govorih škofom, duhovnikom in vernikom.

V pastirskem listu 30. majnika 1901. leta je določil več cerkva, v katerih so najboljši pridigarji pridigali o tretjem redu, da bi ga ljudje bolj spoznali in je župnikom naročil, naj ljudi k tem pridigam spodbujajo, da jih bo še več pristopilo. Kot papež si je štel v čast, da je ud tretjega reda

in ga je zelo toplo priporočal, „ker je tako bogat na milostih, ima mnogo izrednih pravic, prinaša velike koristi narodom“. Pri neki priložnosti se je izrazil: „Blagoslavljam tretji red sv. Frančiška, ki mi je tako silno pri srcu“. Leta 1909. je vsled posebne naklonjenosti podelil tretjerednikom vse duhovne dobrote prvega in drugega reda, tako da so od tistega časa dalje tretjeredniki deležni vseh dobrih del (molitev, sv. maš, obhajil itd.), odpustkov in vseh duhovnih dobrot I. in II. reda, ti pa njihovih. Kot poseben dar ljubezni do redov sv. Frančiška je dovolil, da smejo vsi duhovni sinovi in hčere sv. Frančiška pridevati lavretanskim litanijam: „Kraljica reda Manjših, prosi za nas“. Vse mogoče priložnosti je porabil, da je tretji red priporočal vsem vernikom obojega spola, različne starosti. Leta 1912. je izdal posebno pismo o tretjem redu. (Gl. Cvetje, XXIX. str. 321 in sl.)

Iz tega, kar smo dosedaj povedali, lahko posnamete, da je tretji red znamenita, zelo koristna ustanova sv. cerkve, bogata na svetnikih, rodovitna na najboljših sadovih. Zato bote tretji red visoko cenili in bote hvaležni Bogu, ki vas je poklical v ta častitljivi red.

P. MARIJOFIL HOLEČEK:

Kažipot k popolnosti.

Zmernost.

Ker sem že v uvodu „Kažipota k popolnosti“ pojasnil velik pomen krščanske srčnosti in dokazal, da malosrčen človek ne more hoditi za Kristusom, zato prejdem sedaj lahko takoj k zadnji poglavitni čednosti — h krščanski zmernosti. — Govor je tu ne o zmernosti v jedi in pijači, ampak o zmernosti kot krščanski čednosti, ki vreja pobožnost in popolnost.

Krščanska zmernost je čednost, s katere pomočjo krotimo vsako nedovoljeno nagnenje; kar je dopuščeno, pa da uživamo le v dovoljeni meri.

Krščanska zmernost zahteva, da v svojih dolžnostih do Boga, do bližnjega in do sebe ne prekoračimo meje, v kateri hoče Bog, da jih izvršujemo.

Človek, prepuščen samemu sebi, kaj lahko zajde, da ali pretirava svojo pobožnost in sredstva popolnosti, ali pa, da je preveč popustljiv v boju s se strastmi. Sveto pismo nam našteva dovolj žalostnih, a zelo podučljivih zgledov.

Sveti Janez in Jakob sta se v svoji gorečnosti zgražala nad Samaritani, ker niso hoteli sprejeti Jezusa, da bi prenočil pri njih. Prosila sta zato svojega Učenika, naj pošlje ogenj z neba, ki naj bi pokončal to nehvaležno ljudstvo. Gotovo sta imela učenca dovolj povoda za tako prošnjo. A Jezusu vendar ni bila vseč ta njihova gorečnost. Posvaril ju je rekoč: „Ne vesta,

čegavega duha sta. Sin človekov ni prišel duše pogubljat, ampak reševat.“ (Luk. 9. 55—56.)

Napačna, pretirana gorečnost je zapeljala učenca, da sta se pregrešila proti ljubezni, prizanesljivosti in usmiljenju; krščanske zmernosti nista poznala.

Mati Zebedejevih sinov pristopi s svojima sinovoma Janezom in Jakobom k Jezusu in ga prosi: „Daj, da bota ta dva moja sinova sedela eden na tvoji desnici in drugi na tvoji levici v tvojem kraljestvu.“

Mati ljubi svoje otroke; kedo ji sme to braniti? Kri ni voda! A ljubezen materina, ki škoduje otrokom na duši ali na telesu, ki krši pravice bližnjega, je proti volji božji, je nekrščanska, je izbruh samoljubja, je bolj sovraštvo, kakor ljubezen. Zato jo je Jezus posvaril rekoč: „Ne veste, kaj prosite!“ (Mat. 20. 21—22.)

Juda Iškarijot je bil blagajničar družbe Jezusovih učencev. Modrost mu je velevala, naj varčuje, pa se pri tem ni držal zmernosti in ni zadušil svojih lakomnih misli, in je na zelo žaljiv način očital Mariji Magdaleni pri maziljenju Jezusovih nog: „Zakaj se ni prodalo mazilo za tristo denarjev in se dalo ubogim?“ (Jan. 12. 5.)

Ljubi bravci! Vaša dolžnost je, da molite, se radi mudite pred tabernakelnom, pogosto pristopate k svetemu obhajilu, se neustrašeno udeležujete očitne službe božje, delujete v cerkvenih družbah in krščanskih društvih. Vendar bi vas moral ostro grajati, če bi vsled tega zanemarjali dolžnosti, ki jih imate kot očetje in matere, možje in žene, gospodarji in predstojniki, otroci in podložniki. In opravičena bi bila ta graja.

Sami ste morda že slišali, kako svet z nekim pritajenim veseljem trdi, da pobožni ljudje vsled preobilice verskih dolžnosti ne spolnujejo vestno svojih stanovskih dolžnosti, pač pa da večkrat vznemirjajo družinski in družabni red. Če bi bilo to res, bi bilo vredno globokega obžalovanja, zakaj prenapeta gorečnost rodi mnogo zla.

O sv. Bernardu se pripoveduje, da je sam britko tožil, kako nespačetno je ravnal, ker si je s prevelikim postom in drugimi pretiranimi spokornimi deli pokvaril želodec tako, da se ni mogel vdeleževati skupnih samostanskih pobožnosti.

Prenapeta gorečnost pa škoduje tudi duši. Taka spačena gorečnost izvira navadno iz ošabnosti, ali pa iz trmočlavičnosti, ki navadno ni nič drugega, kakor sad prevzetnosti.

Človek, ki ga slepi ta gorečnost, bi se rad odlikoval pred drugimi v pobožnosti. Zato si izbira nenavadna sredstva in jih rabi, ker išče hvale ljudi, vedno le očitno. Ošabnost pa Bog vedno kaznuje. Tak „posebnež“ se kmalu naveliča strme in s trnjem posute poti za Kristusom. Opuščati začne svoje verske vaje in zabrede v mlačnost, včasih pa še celo v sovraštvo do čednostnega življenja, kar je brez dvojbeno največja kazen za človeka. Saj je znano, da je ta dušna bolezen navadno neozdravljiva.

Prenapeta gorečnost torej ni dobra. A ravno tako se moramo varovati tudi prevelike popustljivosti v pobožnih vajah in nezmernega uživanja dovoljenega veselja. Tudi to pahne človeka, lahko v časno in večno zlo.

Kako očetovsko ljubeznivo je skrbel nebeški Oče za svoje izvoljeno ljudstvo. To mu je pa zelo nehvaležno povračevalo vso njegovo skrb in ljubezen. Če se vprašamo, zakaj se je izvoljeno ljudstvo tolikokrat izneverilo svojemu Bogu in je zašlo v največje grehe ter malikovanje, si moramo odgovoriti: „Opuščalo je molitev in predpisane daritve, ter se vdajalo nezmernemu uživanju.“

Dragi otroci sv. Frančiška! Vsaki stan ima svoje težave in svoje ugodnosti, veselje in žalost. Za vsaki stan pa zahteva Bog tudi neko gotovo stopnjo popolnosti.

Hočete li doseči to neobhodno potrebno stanovsko popolnost? Potem ne smete v težavah in žalosti obupavati in omahovati, pa tudi ne vklanjati se nevredenim zahtevam poželjivosti.

Človek je iz telesa in nevmrljive duše. Oba potrebujeta hrane. Obema, duši in telesu, pa smemo dati le toliko in take hrane, da jo lahko prebavita in jima ne škoduje.

Duša ne sme ovirati delovanja in opravičenih potreb telesa, telo pa ne delovanja in resničnih potreb duše.

To je načelo, ki nam ga narekuje krščanska zmernost.

Čednost postane lahko nestvor pred Bogom in ljudmi, ako je pretirana; pa tudi dovoljeno veselje postane lahko pogubno za nas, ako bi se mu slepo vdajali.

Krščanska zmernost nam kaže srednjo — zlato — pot. Na to zlato pot krenite. Kadar pa ne veste, katera je ta edina prava pot čednosti, tedaj se posvetujte s svojim duhovnim vodnikom in z Bogom. Ponižno prosite Svetega Duha, naj vas razsvetli, da spoznate, kaj je prav in kaj ne, kako daleč sme segati vaša pobožnost, da bo res prava pobožnost in kako daleč sme iti vaše veselje, da bo še veselje v Bogu. —

Dopisi.

Slovesnosti v Jeruzalemu ob sedemstoletnici prihoda sv. Frančiška v Sv. Deželo.

Kakor smo že na drugem mestu naznanili, je preteklo letos sedemsto let, odkar je sv. Frančišek šel v Palestino in Egipet oznanjovat sv. evangelij in razširjati božje kraljestvo. Spomin na ta dogodek so v Sv. Deželi na posebno slovesen način obhajali. Ne brez vzroka; zakaj od tistega časa dalje fran-

čiškani niso več zapustili Sv. Dežele in so ostali kljub hudih preganjanj do današnjega dne varih božjega groba. Kako so se slovesnosti vršile, o tem nam je sporočil bolj natančno naš brat lajik Tomaž Perovšek, cerkovnik župne cerkve presvetega Odrešenika v Jeruzalemu, ki je že dvanaest let v onih krajih. Iz tega sporočila posnemamo sledeče:

Na slovesno obhajanje sedemstoletnice so poslali sv. oče svojega zastopnika prevzvišenega gospoda kardinala Filipa Džustinija (Giustini), ki je ob enem zaščitnik frančiškanskega reda pri sveti Stolicí v Rimu. Ta visoki gospod je prišel v Jeruzalem 18. septembra. Sprejeli so ga na zelo slovesen način. Ko se je približeval od Jafe sem proti Jeruzalemu, so zvonili po vseh večjih cerkvah sè vsemi zvonovi.*) Pri mestnih vratih na cesti iz Jafe v Jeruzalem so se zbrali duhovniki in redovniki v koretlje oblečeni, mnogo različnih dostojanstvenikov,**) in brezštevilo ljudstva. Po prvem pozdravu pri jafskih vratih so ga vsi v slovesni procesiji pod nebom gredočega mej glasnim petjem spremljevali v cerkev božjega groba, ki je bila praznično opravljena in lepo razsvetljena. Odtod je šel gospod kardinal v naš samostan in je ondi ostal mesec dni, ter obiskoval razne svete kraje Jeruzalema, Betlehem, Sv. Janeza in Emavs.

Sedemstoletnico so obhajali s tridnevnicó pred praznikom sv. Frančiška (1—3. oktobra) z glavno slavnostjo na praznik sam (4. oktobra) in z osmino po prazniku (5—11. oktobra).

V tridnevnicí so imeli vsaki dan dopoldne ob polu 9. uri škofovsko sv. mašo. Bili so pričujoči ravno trije škofje: jeruzalemski, drugi iz frančiškanskega, tretji iz dominikanskega reda. Popoldne so bile ob polu 4. uri pete zornice, pridiga (prvi dan v italijanskem jeziku, drugi dan v francoskem, tretji dan v arabskem); na koncu blagoslov. Vse pobožnosti so opravili v cerkvi presvetega Odrešenika.

Na praznik sv. Frančiška je zjutraj ob polu 7. uri opravil tiho sv. mašo škof jeruzalemski; mej sv. mašo je bilo skupno sv. obhajilo; pristopilo je nepričakovano veliko število vernih. — Ob 9. uri je imel v cerkvi božjega groba slovesno sv. mašo prevzvišeni gospod kardinal, popoldne so pa v cerkvi presv. Odrešenika imeli ob polu štirih pete večernice, gospod kardinal je pridigal; na koncu blagoslov in spomin smrti sv. Frančiška; za sklep so dali vsakemu poljubiti svetinjo sv. Frančiška.

V osmini so imeli vsaki dan nekaj po 8. uri slovesno latinsko sv. mašo, popoldne pa pete sklepne molitve, oziroma zornice in blagoslov, ki so ga podeljevali predstojniki raznih redov in kongregacij (benediktinski z Oljiske gore in z gore Sijon, nemških in francoskih lazaristov, avguštinski in nadzornik salezijanski). Zjutraj ob polu sedmih je pa bila zadnjih šest dni tiha sv. maša v kaldejskem, sirskem, grškem, armenskem, maronitskem in abisinskem obredu. — Zadnji dan je podelil g. kardinal za sklep papežev blagoslov.

*) Kakor je iz poročila razvidno, turki kristjanom zvonov niso pobrali.

**) 17 kavásov (spremljevalci ali častna straža višjih dostojanstvenikov: škofov, poslanikov itd.) je tolklo sè svojimi palicami ob kameniti tlak v procesiji grede.

Pridige v celi osmini ni bilo nobene, pač pa so napravili 6. oktobra akademijo t. j. shod ali zborovanje, kjer so v raznih jezikih (v italijanskem, angleškem, francoskem, španskem, arabskem, latinskem, grškem) slavili sv. Frančiška v govorih in pesmih pomešano z glasbo in petjem.

Brat zakristan nam piše v svojem sporočilu, da je gorelo po petsto sveč na velikem altarju, zlasti pri popoldanskih pobožnostih; pelo je 40 pevcev (20 frančiškanov, ki so prišli iz bližnjih samostanov in 20 dečkov iz sirotišnice, vsi dobri pevci, petje in glasbo je oskrboval neki belgijski pater.

Kakor vidite, dragi bravci, so v Jeruzalemu sedemstoletnico na čast sv. Frančiška prav lepo obhajali. Celih enajst dni so trajale cerkvene slovesnosti z velikim bleskom, obilno razsvetljavo, dolgotrajnim prepevanjem. Vršilo se je vse v najlepšem redu.

Po našem mnenju je imelo vse to obhajanje preveč italijanske barve in laškega značaja. Enajst dni slovesnosti; pa samo štiri pridige in eno skupno sv. obhajilo; za narod premalo.

Frančiškani na Nemškem. Nemci so bili v zadnji svetovni vojski zelo ponižani. Kedor je pazno zasledoval mej vojsko razne izjave nemškega cesarja, govore njihovih generalov, samozavestno pisanje njihovih časopisov, in je opazoval njihovo vstrajnost, zatajevanje in junaštvo, bi bil moral misliti, da morajo zmagati. Toda podlegli so in hvala Bogu katoliški cerkvi ne na škodo. Frančiškani turingijske krajine so dobili zopet nazaj svoje samostane v Frajburgu, (Freiburg), v Vinogradih (Weingarten), Vegentalu (Wegental), Sarbriknu (Saarbrücken), Nusbahu (Nußbach) in Uljmu (Ulm). V nekatere so se že letos naselili, v druge se bodo v kratkem. Njihova provincija ima sedaj 15 novincev in 30 bogoslovcev. Upanje je, da se bodo rane, ki jih je vsekala vojska, kmalu zopet zacelile. — Tudi v drugih provincijah so dobili v tem času nekaj v kulturnem boju izgubljenih samostanov nazaj: Osnabrik (Osnabrück), Hagen, Nirnberg (Nürnberg), Alenštajn (Alenstein). V te imenovane so se frančiškani sedaj zopet naselili. Kakor se vidi, uživajo v prenovljeni nemški državi cerkveni redovi več prostosti, kakor v stari, ki so jo vladali trdi Prusi. Bog daj, da bi to prostost trajno uživali!

Glede naselitve v Alenštajnu se še poroča: Do lanskega leta je bilo frančiškanom in cerkvenim redovom prepovedano tu se naseliti. Sedaj so sinovi sv. Frančiška dobili več prostosti; z nabranimi darovi so kupili častniško kazino pešpolka št. 140. in jo spremenili v samostan. Treba je bilo nekaj prezidati in več prostorov popraviti. Jedilnico so spremenili v domačo kapelo. — Pred leti so spreminjali samostane v vojašnice, sedaj delajo obratno. Razlika je ta, da cerkev in njeni redovi poslopja kupujejo in plačujejo, država je pa svoj čas cerkve in samostane za svojo last razglasila t. j. sè silo vzela (ali moderno povedano: rekvirirala in anektirala), plačala pa nič.

Iz Kamnika. Kamniško okrožje tretjega reda šteje sedaj 14 skupščin. Tekom enega leta se je izvršila vizitacija po vseh skupščinah razen one v št.

Jurju pri Kranju, odkoder ni bilo nobenega povabila. Dosedaj je bilo v celem okrožju vpisanih 4572 udov. Od teh jih še živi in so napravili obljubo. 1873; novincev je: 104; umrlih pa sem naštel 2277 udov. — Redni shodi vsaki mesec so bili samo pri štirih skupščinah, pri dveh samo štirje, pri drugih od šest do deset na leto. Vsake tri mesece je bil nauk za tretji red tudi v Mengšu in na Brdu, kjer še ni kanonično ustanovljenih skupščin, pa je dosti gorečih tretjerednikov, ki pa imajo predaleč hoditi v Kamnik. Vesoljna odveza se je pri šestih skupščinah delila redno na določene dneve, drugje samo ob večjih praznikih, pri dveh skupščinah so jo dobili samo šestkrat na leto. — Ker je tretji red velike važnosti za krščansko življenje v vsaki župniji, zato bodo prečastiti gospodje voditelji še nadalje skrbeli za tretji red in izvrševali, kolikor jim bo mogoče, dolžnosti do njega. Najmanj se more zahtevati, da imajo vsaj vsaki drug, mesec tretjeredni shod! Seveda imajo nekateri gospodje mnogo opravilai pa čas in delo, ki ga porabijo in darujejo za tretji red, nosi lepe sadove. — Tudi tretjeredno glasilo „Cvetje“ moramo bolj razširjati mej tretjeredniki. Sedaj jih je prihajalo navadno dvajset do deset ali še manj v župnijo. — Omeniti moram tudi Frančiškansko misijonsko družbo. Ta se je vpeljala po vseh skupščinah, kjer je bila letos vizitacija. Večina tretjerednikov se je z veseljem vpisala v to koristno družbo, goreči pospeševavci so pridno nabirali in prinašali darove, tako da se je tekom osmih mesecev nabral lep znesek miloščine za naše misijone. Vsa čast tistim župnijam, kjer se je nabralo po pet in še več stotakov! Najlepša zahvala vsem, ki so kaj prispevali v ta dobri namen! Bog jim bo vse povrnil stotero!

Kamnik, 15. oktobra 1919.

P. Fortunat Goli,
voditelj tretjega reda.

Opazka: Po cerkvenih določilih imajo tretjeredniki pravico dobiti vesoljno odvezo na vse za to določene dneve, voditelj jo je pa podeliti dolžan. Ker se pa lahko dogodi, da gospod voditelj vsled mnogih opravil in družih obilnih skrbi pozabi podeliti vesoljno odvezo, imajo v nekaterih župnijah navado, da prednik ali prednica pred opraviлом za njo prosi, cerkvenik pa, ali strežnik izroči na koncu opraviła gospodu knjigo za podeljenje vesoljne odveze in tako jo dobijo vsakikrat in so zadovoljni gospod in tretjeredniki. — Glede mesečnih shodov ne soglašamo z mislijo, da se imajo vršiti „vsaj vsaki drugi mesec“, ker vodilo, ki je nihče, razen sv. stolice, nima pravice spreminjati, zahteva shod vsaki mesec. Torej morajo voditelji imeti tretjeredni shod vsaki mesec. Voditelji smejo posamezne zapovedi vodila modro zamenjati ali zljajšati — pa vselej le iz važnega vzroka in le za posamezne ude, katere tiče dotični vzrok. Od shodov smejo opravičiti posamezne ude iz pravičnega vzroka, nimajo pa pravice opuščati shodov. Brez teh tretji red ne vspeva. —

P. Slt.

Iz Tržiča na Gorenjskem. Naše tretjerednice so vstanovile Elizabetino društvo. Pri odborni seji 20. julija so izvolile pripravljavni odbor, ki je takoj

pridobil 12 delavnih članic; dva dni na to so že sestavile društveni odbor. Izvoljene so bile: Ivana Vidmar za predsednico, Ivana Mohater in Marija Kurnik za podpredsednici. Marija Premru za tajnico, nje namestnica je Julijana Drukar. Frančiška Perko je izbrana za blagajničarko in Marija Klemenčič za njeno namestnico. Druge delavne članice so: Jagodic Fr., Kralj Mar., Meglič Urš., Pirc Zofija, Zaletel Hel. Na to se je pa razvilo živahno delo za društvo; priglasilo se je že do začetka oktobra 58 podpirajočih članic, ki so sè svojimi prispevki omogočile, da se že danes redno lahko podpira večje število ubogih. Bog daj društvu rasti, se lepo razvijati Bogu v čast, trpečemu v korist, vsem pa v zveličanje.

Od sv. Frančiška Ksaverija v Savinjski dolini. V naši župniji prav lepo napreduje tretji red sv. Frančiška. Da ne bote mislili g. urednik, da je tudi med nami razširjena ona napačna misel, da je tretji red samo za stare ženice, Vam povem, da je pri nas v tretjem redu lepo število deklet in tudi nekaj mož, pa še nekoliko pogumnih mladeničev, ki so spoznali, da tretji red deli velike milosti tem, ki se ga oklenejo. Vsi smo prav srčno želeli, da bi nas prišli obiskat naš redovni voditelj p. Kerubim iz Nazareta. Ta želja se nam je izpolnila zadnjo nedeljo rožniveškega meseca oktobra. Nismo se jih zastonj veselili; v kratkem govoru so nas prav lepo napeljevali na čednostno življenje, posebno so nas vnmali za ljubezen do najsv. Zakramenta, za dobro molitev in za pobožnost sv. križevega pota. Po nauku smo imeli v župnišču volitev novega odbora, kjer so nas zopet z očetovsko ljubeznijo na veliko dobrega opomnili. Ustanovili smo odsek za molitveno uro, ki je ob času vojske skoro popolnoma izostala. Bog daj in Marija, da bi zvesto po njihovih naukih in po vodilu tretjega reda živeli. Požrtvovalnemu p. voditelju pa izrekamo za ves trud, ki ga imajo z nami, presrčno zahvalo. Naše geslo pa bodi zanaprej:

Vse za Jezusa in Marijo po zgledu sv. očeta Frančiška.

Fr. S., tretjerednica.

Opazka: Ksaverijanski tretjeredniki so nam še vedno v najboljšem spominu. Če ste še taki, kakeršni ste bili, nas prav iz srca veseli, če ste pa boljši, kaker ste bili, je naša radost še večja. Le skrbite za mlad naraščaj, če ne bodo tudi pri vas čez nekaj let mislili, da je tretji red samo za stare ljudi. Če hočete to misel izpodbiti, morate vsi tretjeredniki ali vedno mladi ostati, ali pa mladi umreti. Ker se pa vsi neprestano staramo, zato delajte na to, da mlajši za vami sledijo. — Kaj pa frančiškanska misijonska družba? Ali kaj dobro napreduje? In Cvetje? Ali je kaj pridno berete in širite? — Kratkim in jedrnatim dopisov bi tudi od drugod želeli.

P. Slt.

Razgled po serafinskem svetu.

Za p.n. gg. vóditelje. Ad preces Procuratoris Generalis Ordinis Minorum s. Congregatio Religiosorum, vigore specialium facultatum a Sanctissimo Domino Papa eidem concessarum, sub die 9. Augusti 1918 sanare dignata est: quascunque erectiones sodalitatum Tertiariorum saecularium necnon admissiones ad Tertium Ordinem et professiones, quae ob aliquem defectum bona fide a quovis admissum, hucusque irritae sunt.

Iz vojnega vjetništva sta se vrnila v domačo okrajino sv. Križa: P. Adolf Čadež, ki je bil pred izbruhom vojske v Egiptu. Tam so ga Angleži zaprli (internirali) in odpeljali na otok Malto, kjer je kot vojni vjetnik preživel nekaj mesecev nad pet let. — P. Blaž Ferčnik, ki se je Florenciji učil slikarstva, pa se ni pravočasno umeknil, ko so nam Lahi napovedali vojsko. Nasprotniki so ga prepeljali na otok Sardinijo, odkoder se je sedaj vrnil s preskušnjo vojnega laškega ujetnika in z dovršeno skušnjo umetnika v slikarstvu (artista). Obema kličemo iz dna veselega srca: Dobrodošla draga nam sobrata!

Letošnja papeška svetinja (medalja). Pred približno petsto leti je dal papež Martin V. kovati posebne spominske svetinje za izredne dogodke, pred nekaj več kot sto leti je pa papež Pij VI. uvedel navado, da daje sv. oče vsako leto kovati nekaj svetinj kot spominke na dogodke istega leta. — Tudi letos so nakovali take svetinje, zlato, srebrno in bronasto. Na eni strani je vtisnjena podoba sv. očeta z napisom: Benedikt XV. v petem letu papeštva. Iz tega vsakedo spozna, da je svetinja iz leta 1919. Na drugi strani svetinje so vpodobljeni dogodki, ki so se zdeli sv. očetu za letošnje teto najvažniši. Kaj nam kaže ta stran? Kaže Božjega Zveličarja, ki vsmiljeno razprošira svoji roki nad množicami razvrščenimi v dveh skupinah, na levi in desni strani. V eni skupini stoji vojak, ki se je vrnil iz vojske in je ravnokar sprejel v naročje svojega dečka in ga radovedno ogleduje obrnjen proti deklici in ženi, ki se radujeta nad moževo in očetovo vrnitvijo. V ozadju te skupine bere druga žena pismo svojega še v tujini mudečega se sina, tretja poleg nje pa moli in razodeva s tem, da pričakuje še svojih iz vjetništva. V drugi skupini na desni strani Zveličarja kaže svetinja na postelji ležečega vojnega ranjenca, katerega tolaži bolniška sestra; ob postelji kleči ranjenčeva žena, držeča v naročju svoje dete. V ozadju te skupine je videti vojnega pohabljenca (invalida) in nekega starčka, ki v molitvi steguje roki proti Zveličarju. Napis na tej strani svetinje se glasi: „Množica se mi smili“. — „Uprava sv. Stolice“. S to spominsko svetinjo je sv. oče Benedikt XV. zopet pokazal, kako globoko čuteče in vsmiljeno srce ima do trpečih; pokazal se je pravega sinu sv. Frančiška; tretji red je po pravici nanj ponosen, kaker se on ponša, da je v tretjem redu.

Novi praški nadškof Dr. Frančišek Kordač je odšel v spremstvu svojega tajnika Dr. Hrubika preko Trbiža, Udin — Bolonje k svetemu očetu v

Rim, da dobi navodila, kako naj opravlja težko nadpastirsko službo. Dr. Kordač je bil pred leti učenec gregorijanskega vseučilišča; in je postal po malo letih pastirstva profesor in rektor semenišča v Ljutomeriah, odkoder je bil pozvan kot profesor na češko bogoslovno fakulteto v Prago. V tej svoji službi je vedno ostal v najživahnejših odnosih s češkimi in nemškimi katoliki Čehoslovaške in je tudi vsestransko literarno deloval. V starosti 65 let nastopa svojo važno in odgovorno službo. Na Češkem vladajo za katoliško cerkev žalostne razmere. Framasoni skušajo katoliško vero zatreti. Nadškof v Pragi, grof Hujin (Huyn) tretjerednik se je vmaknil in se odpovedal nadškofiji. Duhovniki so razdvojeni v dve stranki, katerih ena hoče vse modernizirati, odpraviti celibat za duhovnike in vpeljati češki jezik v bogoslužje, drugi se trudijo za poživiljenje verskega prepričanja. Pred par meseci je dobila praška nadškofija novega nadškofa dr. Frančiška Kordač, ki ima sedaj 65 let. Dosedaj je bila stara navada, da je bil za nadškofa v Pragi, poglavitnem mestu Češkega, vedno imenovan le član visokega plemstva. Dr. Kordač pa ni plemenitaš; ž njegovim imenovanjem za nadškofa je v sedanjí demokratični dobi odpravljena stara predpravgica plemstva iz odprta pot do nadškofovske stolice tudi sinovom preprostih starišev. Upanje je, da se bo pod novim nadškofom versko življenje prenovilo, in da framasoni ne bodo želi zaželjenih vspehov. Treba je le katoličane zbuditi in k skupnemu delu združiti. — Pa tudi za nas velja izrek: V združenju je moč. Voditelji naši pa naj bodo možje katoliškega življenja in ne le govorjenja. Pri obhajilni mizi se spoznajo.

Frančiškan — vseučiliški profesor v Zagrebu. Na mesto umrlega profesorja cerkvene zgodovine na zagrebški bogoslovni fakulteti je bil izbran in početkom meseca septembra od vladarja potrjen frančiškan Dr. Fra Julijan Jelenić iz Bosne. Prečastiti pater je bil več let profesor in ravnatelj na frančiškanskem bogoslovju v Sarajevu.

Mirovna cerkev. Kljub temu, da je vojska za Avstrijo slabo izpadla, nameravajo na Dunajū zidati cerkev v zahvalo za mir. Drugo cerkev bodo pa postavili na čast presv. Srcu Jezusovemu v spomin prelite krvi.

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo:

Velečastiti gospod zlatomašnik Matevž Jereb, župnik v pokoju. Rojen je bil 9. sept. 1838. leta. V Leskovici pri Poljanah, v mašnika posvečen 14. januarija 1864. leta. Umril je v Sp. Berniku pri Cerkljah na Gorenjskem 26. junija lanskega leta. V tretji red je vstopil 8. januarija leta 1873., ko je bil za kapelana v Dražgošah, naslednje leto za tem je napravil redovno obljubo 14. januarija 1874. Za redovnega zaščitnika si je izbral sv. Frančiška Serafinskega. — Veleč. g. Matija Kralj, župnik v pokoju, rojen 11. novembra

leta 1844. v Šentvidu pri Zatični, v mašnika posvečen 31. julija leta 1871. Umrl je v Ljubljani lani 26. oktobra. V tretji red je bil sprejet v Ljubljani 14. sept. 1874. leta kot kapelan v Sostrem z imenom Frančišek Srf., 21. sept. 1875 leta je napravil redovno obljubo. Zadnja leta se je naselil v Ljubljani, kjer je kupil lastno vilo in je v nji stanoval in umrl. Ležal je le tri dni bolan, bolehal je pa že nekaj mesecev pred smrtjo. Vendar je tudi že močno oslavljen hodil vsaki dan maševat v Fr. Jožefovo zavetišče, kjer stanuje več ubožnih tretjerednikov. Ti so bili njegove zadnje ovčice, mala čreda, pa je skrbel za nje z očetovsko ljubeznijo. Ob določenih dneh jim je delil vesoljno odvezo, postregel jim vsaki čas v spovednici, na bolniški postelji, še sv. obhajilomljv domači kapeli, tolažil jih je—in jih podpiral vselej z veseljem. Tvoje ovčice žalujejo in molijo za te, dobri pastir. Počivaj v božjem miru! — Br. Viktorin Perc, lajik naše provincije, umrl v Ameriki 29. majnika lanijskega leta.

Nadalje se priporočajo v molitev:

1. pokojni udje **tretjega reda**:

1. ljubljanske skupščine: Andrej Zakonik iz Semiča, Marija Mesojedec, Marija Kovač, Jeri Kastelic, Ivana Istinič (umrla na Jesenicah), Ana Opravš (zgorela v Egiptu), Marija Pavšič, Marija Šolar, Terezija Bahovec, Ana Erzen, Jožefa Loin, Ana Jelovšek (umrla v Kamniku).

2. kamniške skupščine: Jakob Irman, Ana Jenčič (v III. r. 54 let), Antonija Janežič (v III. r. 44 let); s Homca: Anton Kosirnik, Rotija Zupanc; iz Mengša: Rotija Omejc; iz Sp. Tuhinja: Fr. Lomovšek.

3. mariborskega okrožja:

S. M. Blazija Fištravec, S. M. Maksimilijana Škrober. S. M. Helena Rant, šolske sestre; Trbonje: Helena Rogina, M. Lavko, M. Jakob, M. Straser, Helena Verhnjak, El. Fink, Janez Stražinski, Katarina Krevh, Blaž Lavko, Marjeta Jakob, Martin Kužilnik, El. Paradiž, M. Brsel. Vuzenica: Pavel Salecl, Apolonija Prohart, M. Langbauer, Janez Prohart, Urša Šol, Terezija Gašper. Jarenina: M. Šauperl, M. Kep, Anton Jager. Slivnica: Jera Kotnik, Frančišek Falež, Uršula Kozoderc, Neža Kolman, Roza Frangež. Sp. Sv. Kungota: Ana Petek † pri Sv. Bolfenku v Slov. gor. Sv. Lovrenc na Dravskem polju: Barbara Černevšek. Tinje: Ana Kos, Antonija Tomažič. Majšberg: Ter. Jus, M. Lodrič, Matija Cigler, M. Krivec. Ter. Dikavčič, Blaž Godec, Matevž Purg. El. Gajser, Marjeta Sadinšek, M. Kolar. Sv. Martin pri Vurbergu: Ana Kirbiš. Slovenska Bistrica: Ana Prosenak. Maribor: M. Korošak, El. Perš, Marija Golob.

4. viške skupščine: Amalija Križaj, M. Gašperlin, M. Bole; z Dobrove: Fr. Zdešar.

5. nazarske skupščine: Helena Mulavec; Miklavc Marija z Rečice, Turk Marija iz Mozirja, Uršula Orešnik, Alojzija Kronovšek iz Braslovč. Elizabeta Hren, Terezija Jelen iz St. Ilja, Marija Plesec z Ljubnega, Barba Taman, Marija Papež z Vranskega, Marija Potočnik iz St. Andraža, Terezija Mravlak iz Škal, Ana Kok iz Šmartina.

6. svetotrojiške skupščine: Sv. Andraž v Sl. G.: Pučko Marija, Petek Terezija 62 l. III. r. Apače: Črnčec Marija 21 l. III. r., Kvarngel Ivana. Sv. Lenart Sl. G. Koder Marija 43 l. III. r. Polenšek: Matjažič Marija. Sv. Ana na Krivembregu: Dež Marija. Sv. Lovrenc Sl. G.: Brenholc Marija, Tašnar Marija, Roškar Marija, Gril Ana Kranjc Terezija, Vijačko Marija, 43 l. III. r. Kozar Marija.

Zahvala za uslišano molitev.

Vilma Josin se javno zahvali sv. Frančišku, ker je bila svoj čas na njegovo priprošnjo rešena zelo neprijetne in skrajno nevarne stiske. — Polna globoke hvalečnosti izrekam zahvalo presv. Srcu Jezusovemu, usmiljeni Materi milosti, sv. Frančišku in sv. Jožefu za neštevilne prejete milosti. Priporočam se tudi nadalje njihovemu varstvu. Kristina Brence. — R. M. iz Trnovega se zahvaljuje sv. Antonu, da jo je uslišal v mnogih važnih zadevah. — Zahvaljujem se Materi božji in sv. Antonu, kakor sem obljubila, da sem zgubljeno ali vzeto stvar zopet nazaj dobila. M. B. — Najsrčnišo zahvalo izrekam Mariji svetogorski in sv. Antonu za večkratno pomoč in dobrotno uslišanje. A. Kernic. — Neka tretjerednica se zahvaljuje presv. Srcu Jezusovemu, Mariji brezmadežni in sv. Antonu Pad., da se je njen mož srečno vrnil iz laškega vjetništva. Zahvala v Cv. je bila obljubljena. — Neka žena se zahvaljuje sv. Antonu, da je na njegovo priprošnjo zvedela za moža v ujetništvu.

Vabilo k naročbi na 37. letnik Cvetja.

Z božjo pomočjo in s prostovoljnimi prispevki tretjerednikov smo končali, četudi le v skrčenem obsegu, lanski letnik. Zadnji (12.) zvezek smo hoteli izdati, pa je stavka tiskarjev to preprečila. Dali bomo zanj nadomestilo vsem, ki bodo ostali naročniki; če bi pa kateri dosedanjih naročnikov opustil Cvetje, naj obdrži prvi letošnji zvezek za zadnji zvezek lanskega letnika. Upamo, da na ta način ne bo nihče imel vzroka dolžiti nas kake krivice, posebno ker so nas časovne razmere prisilile k takemu ravnanju.

V zaupanju na Boga in na priprošnjo Brezmadežne in sv. Frančiška, ter zanašajoč se na daljno pomoč gg. in pp. voditeljev tretjega reda, dopisovavcev Cvetja in vseh tretjerednikov, zlasti dosedanjih naročnikov, smo se odločili še nadalje izdajati Cvetje. Z resno skrbjo gledamo v to leto. Kako bi tudi ne? Naročnino je treba za veliko povišati, če hočemo zmagati nezaslišane stroške za papir in tisek. Ali bodo naši naročniki, ki večinoma niso bogati, zmogli povišano naročnino? Mnogi jo bodo, če tudi le s tem, da si bodo pritrkali drugod; nekateri je pa ne bodo zmogli in bojimo se, da bi utegnili biti teh za nas le preveliko število. In vendar moramo pri pičem številu naših bravcev slehernega upoštevati. Niti enega naročnika ne smemo zgubiti.

Moramo pa, če hočemo z napovedano naročnino shajati, dobiti najmanj še tisoč novih naročnikov. Pa kaj slišimo? Eden častitih voditeljev je pisal: „Cvetje je predrago; pri nas bo naročnikov bore malo“; nekateri so na naznanilo odgovorili z dvoječim molčanjem, večina je potožila, da za tako visoko naročnino ne bo mogoče dobiti naročnikov. — „No zdaj se pa trudi in pehaj za Cvetje in delaj z veseljem“, sem mislil in premišljeval, kaj naj začnem. Pisal sem na več strani in razložil nekak proračun za letošnje leto, iz katerega je razvidno, da je za Cv. to leto cena 12 K še izdatno prenizka; celi letnik stane manj kot liter vina, dva zvezka skupaj manj kot eno jajce in za ceno enega posameznega zvezka bi dobil tri peresa. — O da bi vsi tretjeredniki v Sloveniji storili svojo dolžnost! Cvetje je edini slovenski tretjeredni časopis. Bratje in sestre! Če agitirate za Cvetje, agitirate za tretji red! In to storiti po svojih močeh je slehernega uda tretjega reda sveta dolžnost.

Tisti, ki zmorete naročnino sami, naročite Cvetje sami; kateri je ne zmorete sami, se združite dva, trije skupaj in je naročite na eno ime.

Tiste tretjerednike, ki še niso bili na Cvetje naročeni, opozorite drugi, naj store svojo dolžnost.

Kedor pa je premožen, naj daruje po svoji dobri volji, da bomo od teh darov mogli brezplačno postreči s Cvetjem nekaterim ubogim.

Na Slovenskem šteje tretji red nad 50.000 udov, pa ima Cvetje komaj 7000 naročnikov. Kje jih je še 40.000? Ali smo res tako mlačni? Ali naj bo naša organizacija le prazna beseda?

Tretjeredniki! Vaš tretjeredni list, Vaše glasilo je v resni nevarnosti. Če omaga, bo škodo pri tem imel le tretji red, Vi sami; Vaši nasprotniki se bodo pa veselili nad onemoglostjo Vašega lista. Framasoni so na delu, socialni demokrati vse storijo in darujejo ogromne zneske za svoje brezbožne namene. Ti ustanavljajo nove časopise, kupujejo za drag denar nove tiskarne — več kot deset so jih pokupili zadnji čas v Jugoslaviji — Vi, dragi bratje in sestre pa omagujete radi dvanajstih kron, ki bi jih darovali za Cvetje, za svoj časopis, za tretjeredno glasilo! Ali ni to sramotno? Nasprotniki nas bodo prehiteli, potem se ne bo dalo več rešiti in bo brez vspeha vsako zdihovalje. Opozarjamo vas vse zadnji čas na pretečo nevarnost.

Cvetje bo izhajalo pri rednih razmerah vsakega prvega v mesecu na dveh tiskanih polah vsaki zvezek. Pri nerednih razmerah

bomo storili vse, kar bo mogoče, da bomo razmeram primerno glede časa, izdajanja in glede obsega ostali pri svoji obljubi. Če drugače ne bo mogoče, bomo v sili izdajali zvezek v celem obsegu, pa vsaki drugi mesec. To je odvisno od števila naročnikov in od cen papirja in tiska.

Naročnina znaša za četrto leta (tri mesece) 3 Krone, za pol leta 6 Kron, za celo leto 12 Kron. Plačati jo je treba naprej, ali pa takoj po prejemu prvega zvezka, ker nam drugače ni mogoče poravnati mesečnih stroškov v tiskarni. Naročnino smo nastavili najnižjo, ki je sedaj mogoča. Takoj, ko se denarne razmere izboljšajo, bomo iz srca radi naročnino zmanjšali.

Za pošiljatev naročnine smo priložili položnice. Naslov na srednjem oddelku položnice napišite natančno in razločno. Novim naročnikom bomo položnice poslali v 2. zvezku.

Če kedo ne misli ostati naročnik, naj nam to takoj po prejemu 1. zvezka po dopisnici naznani, da ne bomo imeli stroškov zanj pri tiskanju 2. zvezka.

Naslov za naročila je: Upravištvo Cvetja, Frančiškanski samostan v Ljubljani. Spisi naj se pošiljajo do zadnjega dne prejšnjega meseca, sporočila, naznanila, priporočila, zahvale in vse drugo, kar se ima tiskati v Cvetju, pa do 6. dne v mesecu na: Uredništvo Cvetja, Frančiškanski samostan v Ljubljani.

Pisem in drugih naznanil brez podpisa ali brez plačane poštnine uredništvo in upravištvo Cvetja ne sprejema.

Vsem ljubim bravcem, naročnikom, dopisovavcem, dobrotnikom in prijateljem Cvetja želimo vse dobro in veliko božjega blagoslova za novo leto!

Opazka: Še enkrat prosimo: Ostanite zvesti vsi stari naročniki in pridobite vsaj tisoč novih; posebno po deželi je Cvetje zelo redko posajeno. Voditelji, predniki in prednice in vsi udje tretjega reda! Širite, priporočajte svoj list v tem resnem in nevarnosti polnem času. Bog, Marija in sv. Frančišek naj vam povrnejo vaš trud!

Urednik Cvetja.

Rimsko-serafinski koledar za januar 1920.

1. četrtek: novo leto P. O. V. O.
2. petek: osmina sv. Štefana.
3. sobota: osmina sv. Janeza.
4. nedelja: presv. Ime Jezus P. O.
5. ponedeljek: vilija sv. 3 kraljev.
6. torek, razglasenje Gospodovo, sv. 3 kralji V. O. P. O.
7. sredo: med osmino.
8. četrtek: med osmino.
9. petek: med osmino.
10. sobota: bl. Egidij iz Lavrencijane, sp. 1. r.
11. nedelja: 1. po razglasenju G., sv. Higin, papež.
12. ponedeljek: med osmino.
13. torek: osmina razglasenja G.
14. sredo: sv. Feliks, mašnik, m.
15. četrtek: sv. Pavel, puščavnik.
16. petek: sv. Berard in tov. prvi muč. 1. r. P. O.

17. sobota: sv. Anton, puščavnik, opat.
18. nedelja: 2. po razgl. presv. Ime Jezus, sv. Petra stol v Rimu.
19. ponedeljek: sv. Marij in tov. m.
20. torek: sv. Fabijan in Sebastijan, m.
21. sredo: sv. Agneza, dev. m.
22. četrtek: sv. Vincencij in Anastazij, m.
23. petek: zaroka bl. D. M. s sv. Jožefom.
24. sobota: sv. Timotej, šk. m.
25. nedelja, 3. po razglasenju, sv. Družina; spreobrnjenje sv. Pavla ap.
26. ponedeljek: sv. Polikarp, šk. m.
27. torek: sv. Janez Krizostom, c. uč. škof.
28. sredo: bl. Matevž iz Girgenta, škof 1. reda.
29. četrtek: sv. Frančišek Saleški, uč.
30. petek: sv. Hijacinta, dev. 3. reda, P. O.
31. sobota: bl. Ludovika Albertonjska, vdova 3. r. P. O.

Opomba: P. O. pomeni popolni odpustek za vse verne v cerkvah treh redov sv. Frančiška.

P. O. pomeni popolni odpustek samo za ude treh redov sv. Frančiška.

V. O. pomeni vesoljno odvezo s popolnim odpustom.